

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 17 Ἰουνίου 1862, συνελθόντων τῶν ἐταίρων τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἰς γενικὴν συνέλευσιν, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας Φίλιππος Ἰωάννου προσεφώνησεν αὐτοὺς ὡς ἑξῆς.

Κύριοι,

Ὅτε πέρυσι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουλίου μηνὸς συνελθόντες ἐνθάδε συνεζητήσαμεν καὶ παρεδέχθημεν τὸν μεταρρυθμισθέντα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας ὀργανισμόν, ἠλπίζομεν, ὅτι οὗτος ταχέως ἠθέλει ἐπικυρωθῆ ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως καὶ ταχέως ἠθέλομεν συνέλθει πάλιν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς νέας ἐφορίας συμφώνως πρὸς τὸ τελευταῖον ἄρθρον αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐκ περιστάσεων ἀπροόπτων ἢ ἐπικύρωσις τοῦ νέου ὀργανισμοῦ ἐβράδυνεν· ὅτε δ' ἀπεστάλη εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου κεκυρωμένος, ἠγγιζεν ἤδη τοῦ ἐφοριακοῦ ἔτους ἡ λήξις. Ὅθεν ἡ Ἐφορία ἔκρινεν εὐλογον νὰ μὴ συγκαλέσῃ Ἰμᾶς ἀμέσως τότε εἰς ἐκλογὴν νέων ἐφόρων, ἠτις ἐμελλε μετ' ὀλίγον πάλιν νὰ ἐπαναληφθῆ, ἀλλὰ νὰ περιμείνῃ πρὸς τοῦτο τοῦ ἐφοριακοῦ ἔτους τὴν συμπλήρωσιν. Τούτου ἤδη συμπληρωθέντος, συνεκλήθητε, Κύριοι, σήμερον, ἵνα λάβητε παρὰ τῆς Ἐφορίας λόγον τῶν καθ' ὅλον τὸ ἔτος πράξεων αὐτῆς καὶ ἐνταύτῳ ἐκλέξητε κατὰ τὸν ὀργανισμόν τὴν ἐξελεγκτικὴν τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως ἐπιτροπήν. Τὴν δ' ἐρχομένην Κυριακὴν θέλετε συγκαληθῆ πάλιν, ἵνα ἀκούσητε τὴν ἐκθεσιν τῆς ῥηθείσης ἐπιτροπῆς καὶ ἀκολούθως προβῆτε εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς διαδόχου ἡμῶν Ἐφορίας. Ἐν τῇ σημερινῇ συνλεύσει ὁ μὲν γραμματεὺς τῆς ἐταιρίας κύριος Στέφανος Κουμανούδης θέλει ἱστορήσει εἰς ὑμᾶς τὰς κατὰ τὸν λήγοντα ἐνιαυτὸν πράξεις τῆς Ἐφορίας, ὁ δὲ ταμίαις κύριος Γεώργιος Καραμάνος θέλει ἐκθέσῃ ἐν συντομίᾳ τὰ οἰκονομικὰ τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας, καταλέγων κεφαλαιωδῶς τὰ ἔσοδα αὐτῆς καὶ τὰ ἔξοδα. Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τούτων θέλετε πληροφορηθῆ, ὅτι ἡ Ἐφορία ἐπεμελήθη καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος νὰ αὐξήσῃ, καθ' ὅσον ἐδύνατο, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐταίρων καὶ τὰ χρηματικὰ τῆς ἐταιρίας μέσα, ἐφρόντισε δὲ νὰ κάμῃ σκόπιμον χρῆσιν τῶν συλλεγέντων χρημάτων. Ἄλλ' ἂν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνεργείας τῆς ἐδείχθησαν ἱκανῶς εὐάρεστα καὶ ἐνθαρρυντικὰ πρὸς τὸ μέλλον, ὁμολογητέον ὅμως, ὅτι πολλαὶ εὐλογοὶ ἐπιθυμίαι ἡμῶν μένουσιν ἐτι ἀπλήρωτοι· ἡ δὲ πλήρωσις αὐτῶν δὲν ἐλπίζεται, εἰμὴ ἐκ πλειοτέρας τῶν ἐταίρων περὶ τὰ πράγματα τῆς ἐταιρίας σπουδῆς καὶ δραστηριωτέρας πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς συμ-πράξεως. Ἄς ἐξηγήσω τὴν ἐννοιάν μου.

Κύριοι Πᾶν προῖόν τῆς πνευματικῆς ἐνεργείας τῶν ἡμετέρων προγόνων, πᾶν μνημεῖον τοῦ βίου αὐτῶν ἀπαιτεῖ τὴν ἡμετέραν προσοχὴν καὶ τὸν σεβασμόν. Ναί· ἀπαιτοῦσι ταῦτα τὴν ἡμετέραν προσοχὴν· διότι ὁ βίος τῆς ἀνθρωπότητος παριστᾷ διηλεκτὴν τινα μεταβολῶν καὶ ἀναπτύξεων σειρὰν, ἐν ἣ τὸ παρελθὸν ἐξηγεῖ τὸ παρὸν, τὸ δὲ παρὸν περιέχει ἐν ἑαυτῷ τὸ σπέρμα τοῦ μέλλοντος. Ἄλλ' ὁ ἀρχαῖος τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους βίος δὲν ἐμφαίνεται μόνον εἰς τὰ ἀθάνατα τῶν σοφῶν αὐτοῦ συγγράμματα καὶ ποιήματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἄφωνα προΐοντα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς τέχνης καὶ εἰς τὰ σωζόμενα ἐτι σιγητὰ λείψανα καὶ εῤεῖπια. Καὶ ταῦτα ἐξαγγέλλουσιν ἐν τῇ βαθεῖα σιγῇ των καὶ μαρτυροῦσι τὴν παραγαγοῦσαν αὐτὰ πνευματικὴν δύναμιν καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεώς της· διὸ καὶ ἔλκουσι τὴν προσοχὴν τοῦ νοήμονος, ἀσχολοῦσιν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν καὶ προκαλοῦσι τὴν σκέψιν καὶ ἔρευναν. Ὡ! πόσα ἢ θεᾶ αὐτῶν καὶ ἐξέτασις γεννᾷ καὶ λύει σπουδαῖα ζητήματα. Πόσον φῶς ἐκ τῆς πιναρᾶς αὐτῶν μορφῆς ἐξακτινοβολεῖται, φωτίζον τὰ σκοτεινὰ μέρη τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ Ἱστορίας!

Ναί· ἀπαιτοῦσι καὶ τὸν σεβασμὸν ἡμῶν τὰ διαμένοντα μνημεῖα τῶν ἀρχαίων τῆς Ἑλλάδος χρόνων· διότι εἶναι λείψανα τοῦ βίου τῶν προπατόρων ἡμῶν· τοῦ βίου ἐκείνων, ὧν αἱ πράξεις πληροῦσι τὰς πλείστας καὶ ἀξιολογωτέρας τῆς ἀρχαίας Ἱστορίας σελίδας, καὶ ὧν ἡ δόξα διερχομένη τσοῦτων αἰῶνων τὰ νέφη διήκει μέχρις ἡμῶν, παραμυθεῖ τὴν παροῦσαν ἡμῶν ἀμαυρότητα, διεγείρει τὴν πρὸς τὰ καλὰ ἡμῶν σπουδὴν καὶ ζωπτύρει τὴν φιλοτιμίαν.

Ἐγὼ ἀληθεύουσι τὰ ἀνωτέρω περὶ τῶν προϊόντων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ περὶ τῶν μνημείων τοῦ ἀρχαίου βίου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ῥηθέντα, παρατηρεῖται, Κύριοι, μετὰ λύπης, ὅτι δὲν δίδεται ἀκόμη παρ' ἡμῖν ἡ προσήκουσα εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας προσοχή, οὔτε τηρεῖται παρὰ πάντων ὁ πρέπων εἰς αὐτὰς σεβασμὸς. Ποῦ μὲν ἡ ἀπαιδευσία καὶ ἀπειροκαλία φθείρει τὰ ἀρχαῖα καὶ καταστρέφει. Ποῦ δὲ ἡ ἀφιλότιμος φιλοχρηματία κωλύει τὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην τόσον ὠφέλιμον ἀνακάλυψιν καὶ χρῆσιν αὐτῶν· ἢ τὸ χειρότερον, μεταχειρίζεται αὐτὰ ὡς ἀντικείμενα ἀξιωμαμένου παρεμπορείας καὶ ἐξάγει αὐτὰ λαθραῖως τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἀραιροῦσα καὶ τὰ ὀλίγα ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς κόσμου εἰσέτι περιλειπούμενα ῥάκη μέχρι τελείας αὐτῆς γυμνώσεως. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ Βασιλεία ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐγκαταστάσεως αὐτῆς ἐφρόντισε νὰ ἐκδώσῃ περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων νόμον ἀρμόδιον, δι' οὗ ἀπαγορεύεται μὲν ἐπὶ ποινῇ ἡ τῶν ἀρχαιοτήτων φθορά ἢ βλάβη, ἢ ἀνευ γνώσεως τῆς ἐφορίας πώλησις καὶ ἀνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἐξαγωγή αὐτῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, προστάσσονται δὲ τὰ πρόσφορα εἰς διατήρησιν τῶν ἀρχαίων μνημείων, εἰς συλλογὴν καὶ φύλαξιν τῶν προϊόντων τῆς ἀρχαίας τέχνης ἐν δημοσίοις Μουσείοις, ἵνα μένωσιν ἐκεῖ ἐκτεθειμένα εἰς ἐπίσκεψιν πάντων τῶν βουλομένων. Ἄλλ' ὁ νόμος οὗτος, καὶ περ σοφὸς καὶ σκόπιμος, οὔτε ἴσχυσε μέχρι τοῦδε, οὔτε εἰς τὸ ἐξῆς ἴσως θέλει μόνος ἰσχύσῃ νὰ νικήσῃ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα πρὸς τὸν σκοπὸν ἐμπόδια, ἅτινα ἀντιτάσσει διηνεκῶς ἔνθεν μὲν ἡ ὀλιγωρία τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Βασιλείου, ἔνθεν δὲ ἡ πρὸς τὰ καλὰ δυσαισθησία τῶν πολλῶν καὶ ἡ καταπνίγουσα πᾶν ἐθνικῆς φιλοτιμίας αἰσθημα βουλμία τοῦ κέρδους. Τοῦ περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων νόμου ἐπίκουρος καὶ συναρωγὸς ὀφείλει νὰ δειχθῇ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρία, ἀναπληροῦσα τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ διὰ τῆς ἠθικῆς τῆς συμπράξεως· τοῦτο δὲ κατορθοῦται, πιστεύω, ἐὰν ἡ ῥηθείσα ἔταιρία περιβληθῇ χαρακτῆρα τοιοῦτον, καθ' ὃν ἕκαστος τῶν τακτικῶν αὐτῆς ἐταίρων ἐπιγινώσκει ἑαυτὸν οὐχὶ μόνον ὑπόχρεον εἰς τὴν ἐτησίαν χρηματικὴν συνεισφορὰν, ἀλλὰ καὶ ἔχοντα τὸ γενικώτερον καὶ ὑψηλότερον καθήκον τοῦ ἐμπνέειν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς του διὰ λόγου καὶ παραδείγματος πλείοτερον σεβασμὸν πρὸς τὰς ἀρχαιοτάτας, πλείοτεραν καταφρόνησιν τοῦ ἀθεμίτου κέρδους, ὅπερ ὑπισχνεῖται εἰς ἕκαστον ἢ παράνομος αὐτῶν παρεμπορεία καὶ λαθραῖα εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγωγή, πλείοτεραν δὲ φιλοτιμίαν εἰς διατήρησιν αὐτῶν ἐν τῇ φίλῃ πατρίδι, ὅπου καθίστανται χρησιμώταται εἰς τε τοὺς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἢ τὰς καλὰς τέχνας σπουδάζοντας νέους Ἕλληνας καὶ εἰς πάντας, ὅσοι ἐπισκέπτονται αὐτὰς καὶ ὀλίγην ἔχοντες αἰσθησιν τοῦ καλοῦ. Ἐὰν ὁ ἀσκραῖος ποιητῆς ὀρθῶς εἶπε περὶ τῆς φήμης ὅτι

»..... θεὸς νύ τίς ἐστὶ καὶ αὐτή·

δὲν ἐκπίπτομεν τοῦ ὀρθοῦ, πιστεύοντες, ὅτι θεῖαν τινὰ δύναμιν ὁμοίαν πρὸς τὴν τῆς φήμης ἔχει ἐν ἀνθρώποις καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς, ἡ κοινὴ καλουμένη γνώμη, ὅταν ὀδηγῆται καὶ καταστῆται ὑπ' ἀνδρῶν ἀξιοτίμων καὶ ἐχεφρόνων, πρὸς τὸ ἀληθές, τίμιον καὶ καλὸν ἀποβλεπόντων αἰ. Τὴν τοιαύτην τῆς κοινῆς γνώμης δύναμιν συνορῶντες ἐν Εὐρώπῃ οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ θεραπεύσωσι κακὸν τι ἐπικρατοῦν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καθ' οὗ νόμος δὲν ὑπάρχει ἢ δὲν ἰσχύει, ἰδρύουσι πολλάκις ἔταιρίας, σκοπὸν προτιθεμένας τὴν τοῦ κακοῦ θεραπείαν διὰ παρασκευάσεως κοινῆς κατ' αὐτοῦ γνώμης. Τοιαύτην κοινὴν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιοτήτων γνώμην ὀφείλει ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρία νὰ παρασκευάσῃ κατὰ μικρὸν διὰ τῆς ἠθικῆς συνεργείας τῶν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος τακτικῶν αὐτῆς μελῶν· γνώμην καταρωμένην πάντα, ὅστις ἤθελε τολμήσῃ νὰ φθέρῃ ἢ βλάβῃ τι τῶν ἀρχαίων, ἀποτοξεύουσαν δριμύτην τὸν ψόγον καὶ πολλὴν διασπείρουσαν τὴν δυσφημίαν κατὰ παντός, ὅστις ἐναντίον

τοῦ νόμου κερδαρίου χάριν παρεμπορεύεται τὰ ἀρχαῖα, τιμῶσαν δὲ καὶ ἐπαινοῦσαν ἐκείνους, ὅσοι φιλοτιμοῦνται νὰ συντελέσωσιν εἰς πλουτισμὸν τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογικῶν Μουσειῶν, προσφέροντες εἰς αὐτὰ δῶρον, ἢ ἐπὶ μετριωτέρα τιμῇ πωλοῦντες εἴ τι ἀρχαῖον ἔχουσιν ἢ ἀνεύρισκουσιν, ἢ διὰ τῆς ἐπιεικειᾶς τῶν εὐκολύνοντες τὴν ἐν ἰδιοκτίτῳ γῆ ἀνασκαφῇ αὐτῶν καὶ ἀνεύρεσιν. Πῶς; θέλει τις ἴσως μεμπτικῶς μ' ἐρωτήσῃ. Θέλεις νὰ ἐμποδισθῇ πᾶσα εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγωγή ἀρχαιοτήτων ἑλληνικῶν; Θέλεις νὰ καταστῶσιν αὐταὶ οὕτω δυσπρόσιτοι εἰς τοὺς σοφοὺς τῆς Εὐρώπης πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης; Οὐχί· ἀποκρίνομαι. Οὐδὲν ἄλλο θέλω, εἰμὴ ὅ,τι θέλει ὁ παρ' ἡμῖν περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων νόμος, ὃν σοφοὶ Εὐρωπαῖοι, οὐδόλως ἀδιάφοροι πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἐνομοθέτησαν. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐκ πολυχρονίου πείρας ἐδείχθη καθ' ἑαυτὸν ἀνικανὸς εἰς ἐπιτευξίαν τοῦ πρὸς ὃν ἐτέθη σκοποῦ, κρίνω ἀναγκαῖον νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀνικανότης αὐτοῦ διὰ τῆς ἠθικῆς συνεργείας τῶν μελῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Πέποιθα δὲ, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐν Εὐρώπῃ σοφῶν τῶν ἐντροφῶντων εἰς τὰς πλουσίας τῶν ἐκεῖ ἀρχαιολογικῶν Μουσειῶν συλλογᾶς θέλει ποτὲ φρονήσῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας τὰ ὀλίγιστα τῆς προγονικῆς αὐτῶν τέχνης λειψάνα, ἅτινα μετὰ τοσαύτας τῆς Ἑλλάδος λεηλατήσεις καὶ τοσαύτας καταστροφᾶς διεσώθησαν ὡς ἐκ θαύματος, ἢ εὐρίσκονται ἔτι ἐνιαχοῦ τεθαμμένα ὑπὸ τὸ πάτριον ἔδαφος. Οὐδεὶς αὐτῶν θέλει ποτὲ ἐν συνειδήσει ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἐκ τῆς διατηρήσεως τῶν ῥηθέντων λειψάνων ἐν τῇ ἰδίᾳ τῶν χώρα ζημιούται ἡ ἐπιστήμη, ἀφοῦ ἤδη ἡ τεραστία τοῦ ἀτμοῦ δύναμις συνέτεμε τοσοῦτον τῶν τόπων τὰς ἀποστάσεις. Πιστεύω μάλιστα πᾶν τὸ ἐναντίον, πλείστους τῶν ἐν Εὐρώπῃ σοφῶν ἔχων προσμαρτυροῦντάς μοι, ὅτι τὰ τῆς ἀρχαίας τέχνης μνημεῖα, μένοντα ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν ἣ καὶ δι' ἣν ἐδημιουργήθησαν, καθίστανται τόσον ὠφελιμώτερα εἰς τὴν ἐπιστήμην, ὅσον πλείοτερα φυσικὰ βοηθήματα ἢ αὐτὴ χώρα παρέχει εἰς ἀκριβεστέραν αὐτῶν ἐξέτασιν καὶ κατάληψιν, εἰς ὀρθοτέραν ἐκτίμησιν καὶ πληρεστέραν ἀπόλαυσιν.

Αἱ ὀλίγαι μου αὐταὶ λέξεις ἀποτεινόμεναι ἐν τῇ σημερινῇ συνελεύσει πρὸς ἀκροατήριον ἐκλεκτὸν καὶ φιλόκαλον, εἴθε ἀντηχήσωσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκάστου τῶν ἀξιοτίμων ἐταίρων καὶ διεγείρωσιν ἐν πᾶσι τὸν ζῆλον ἐκείνον, ὅστις ὑπερῖκα πᾶσαν δυσχέρειαν καὶ καταπράσσει τὰ παρέχοντα εἰς τὴν πατρίδα τιμὴν καὶ ὠφέλειαν! Εἴθε οἱ λόγοι μου γείνωσιν ἀφορμὴ ἐν ἡμῖν τοιαύτης περὶ τὰς ἀρχαιότητος σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας, ὅποια χρησιμεύει εἰς ἀπόδειξιν, ὅτι δὲν ἐξέλιπεν ἐν Ἑλλάδι ἐκεῖνο τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ, οὕτινος τα προΐόντα θαυμάζουσιν οἱ αἰῶνες!

Μετὰ ταῦτα ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω τὰ ἐξῆς·

Κύριοι,

Ἀρχίζομεν τὴν ἐπέτειον λογοδοσίαν τῆς ἐφορίας ἀπὸ τῶν μελῶν τῆς ἑταιρίας καὶ τῶν συνδρομῶν αὐτῶν, δι' ὧν τὰ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων ἔργα τελοῦνται.

Πέρυσι, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀποδιδωσάντων καὶ τῶν παραιτηθέντων, ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ μητρώῳ ἐγγεγραμμένων μελῶν εἶχαν μείνει 766, ἐν οἷς καὶ 76 δῆμοι τοῦ βασιλείου, κατὰ δὲ τὸ ἤδη παρεληλυθὸς ἐνιαύσιον διάστημα ἐνεγράφησαν 88 νέα μέλη, ἐν οἷς 10 δῆμοι (τόσοι συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν κατ' αἴτησιν τῆς ἐφορίας ἐκδοθεῖσαν προτροπεπτικὴν ἐγκύκλιον τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν πάντες δὲ σχεδὸν οὗτοι ἐκ τοῦ νομοῦ Εὐδοίας, ἐπιμελείᾳ τοῦ νομάρχου Σκαρλ. Ρωσσέτου) καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἀνέβη εἰς 854. Ἀλλ' ἀφαιρουμένων ἐκ τούτων 20 (ὡς ἀποδιδωσάντων ἢ παραιτηθέντων), μένουσιν 834.

Ὁ ἀριθμὸς οὗτος, πείθεσθε, νομίζω, ὅτι δὲν εἰν' εὐκαταφρόνητος, ἂν καὶ ἡ πρόοδος κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος ἦτο μείζων· διότι τότε εἶχαν ἐγγραφῆ 176 νέα μέλη. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν σημαίνουσι σχεδὸν τίποτε. Ὅχι πόσοι ἐγγράφονται κατ' ἔτος νέοι ἑταῖροι καὶ πόσος γίνεται ὁ ἐν τῷ μητρώῳ αὐξὼν ἀριθμὸς, ἀλλὰ πόσοι παλαιοὶ ἢ νέοι πληρῶνουν τὴν συνδρομὴν των, τοῦτο ἐνδιαφέρει τὴν ἑταιρίαν καὶ τὰς ἀρχαιότητας. Ἀνακοινοῦμεν λοιπὸν, ὅτι ἐκ τῶν 834 ἐταίρων μόνοι οἱ 227, ὃ ἐστὶ, ὀλίγῳ πλείονες τοῦ ἐνὸς τετάρτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ, ἐπλήρωσαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Πέρυσι καλλήτερον εἶχαν χωρήσει τὰ πράγματα,

διότι ἐν τρίτον περίπου εἶχαν συνδράμει. Ἄλλ' ἐφέτος, Κύριοι, δὲν ἐκτείνομεν μακρότερον λόγον περὶ τοῦ δυσαρέστου τούτου θέματος. Ὁ νέος ὀργανισμὸς, τὸν ὁποῖον συζητήσαντες ἅπαντες κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον παρεδέχθητε καὶ ὁ ὁποῖος ἐπικυρωθεὶς παρὰ τῆς Βασιλ. Κυβερνήσεως ἐτυπώθη ἤδη πρὸ μικροῦ καὶ εἶναι ἐν ἰσχύϊ, αὐτὸς διὰ τοῦ ἐν τῷ 6^ῳ ἄρθρῳ ὀρισμοῦ του ἀπαλλάττει τοῦ λοιποῦ τοὺς ἐκάστοτε προέδρους καὶ γραμματεῖς τῆς Ἑταιρίας τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐκφέρωσι κατ' ἔτος ἐμφανιζόμενοι ἐνώπιόν σας μεμψιμοιρίας καὶ δὴ καὶ νοθεσίας, καὶ ταύτας ὄχι ἴσως ἄνευ τινὸς ἀτοπίας· διότι οἱ νοθετούμενοι δὲν εἶναι παρόντες νὰ τοὺς ἀκούωσι· δηλαδὴ οἱ καθυστεροῦντες εἶναι κατὰ τὸ πολὺ πλείστον μέρος ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς πρωτευούσης διατριβόντων. Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ὀργανισμοῦ ἐντὸς διετίας τὸ πολὺ θὰ γινώσκει ἡ ἑταιρία πόσα μέλη ἔχει ἀληθῶς πιστὰ καὶ πρόθυμα εἰς συνδρομὴν, ἐκλείποντος τοῦ πολλοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀδιαφόρων διὰ τῆς ὀριζομένης διαγραφῆς, καὶ τότε οἱ μεθ' ἡμᾶς ἔφοροι θὰ δύνανται εὐθύμως νὰ λέγωσιν ἔμπροσθέν σας κατ' ἔτος· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.

Ἄλλ' ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ νῦν ἀναγγέλλομεν· ὅτι ἂν καὶ ἡ ἀδιαφορία τῶν πολλῶν ὑπῆρξε πολλή, τὰ ἔσοδα ὅμως τῆς ἑταιρίας δὲν συνεστάλησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τόσον ὅσον ἐροδοῦμεθα· τοῦτο δὲ συνέβη ἕνεκα τῆς προθυμίας ὀλίγων τινῶν, οἵτινες προσήνεγκαν τὸ μὲν ἐκτάκτους προσφοράς, τὸ δὲ καὶ συνδρομὰς πολὺ ἀνωτέρας τῆς ἐν τῷ ὀργανισμῷ ὀριζομένης ἐλαχίστης. Προέχουσιν ἐν τούτοις τὰ συνήθη ἡμῖν καὶ φίλα ὀνόματα τῶν ὁμογενῶν Δ. Μπερναρδάκη, Ἰω. Κοντογιαννάκη, Κωνστ. Γρ. Σούτσου καὶ ἄλλων τινῶν, ὧν τὰ ποσὰ διακριθεὶς ἢ τοῦ ταμίου ἔκθεσις, ἦν μετ' ὀλίγον θὰ ἀκούσητε. Ἀνέδησαν δὲ τὰ ἔσοδα εἰς δρ. 46,653,45. Ἐκ τούτων ἀφαιρούμενου τοῦ περισσεύματος τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἐτέρων τινῶν ποσῶν, τῶν ὁποίων τὴν καταγωγὴν ἢ ἔκθεσις τοῦ ταμίου διασαφεῖ, εὐρίσκομεν ὅτι κυρίως εἰπεῖν εἰσεπράχθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους ἐκ συνδρομῶν καὶ προσφορῶν δρ. 8,811,82. Πέρουσι τὸ ὅλον τῶν ἐσόδων ἀνέβαιναν εἰς δρ. 24 χιλιάδας, στρογγύλῳ ἀριθμῷ, ἡ ἐνιαυσία δὲ εἰσπραξίς ἦτο 18 χιλιάδες.

Ἔργα ἐπεχειρήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐφορίας τὰ ἐξῆς· πρῶτον ἀνασκαφαί. Πολὺ ἀργὰ καὶ σχεδὸν λήγοντος τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἔτους ἐγένοντο αἱ δύο σημαντικώτεραι, δύο δὲ ἄλλαι μικρότεραι μεσοῦντος τοῦ ἔτους. Τούτων τῶν μικροτέρων ἡ πρώτη, ἀνοιξίς τάφων ἀρχαίων περὶ τὰς Ἀθήνας, ἤρξατο τῇ 19 Ἰανουαρίου καὶ διήρκεσε περὶ τὰς 40 ἡμέρας, ἐπιστατούντος μετὰ προθυμίας ἀξιεπαίνου καὶ ἀκριθείας τοῦ ἐταίρου ἡμῶν Πέτρου Παρθάνογλου· ἀνεσκάφησαν δὲ τάφοι ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν, ὀπίσω τῆς Πνυκὸς καὶ τοῦ Μουσείου οἱ πλείστοι, τινὲς δὲ καὶ κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς πόλεως παρὰ τὸν ἐκεῖ χεῖμαρρόν, καὶ ἐξήχθησαν διάφορα ἀρχαῖα ἐκ λίθου, πηλοῦ, ὑάλου, χαλκοῦ, σιδήρου, μολύβδου, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, περὶ ὧν ἀπεδόθη συντόμως ὁ προσήκων λόγος, συνταχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπιστατήσαντος εἰς τὸ ἔργον, ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ Ἀθηνῶν ἐφημερίδι ἐν τῷ 6^ῳ τεύχει. Πάντα δὲ τὰ εὐρεθέντα κατετέθησαν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς ἑταιρίας, τῷ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐδαπανήθησαν διὰ τὴν ἀνόρυξιν τάφων 453 δραχμαί, ἀλλὰ μέρος τούτων ἐπληρώθησαν διὰ τὴν περυσινήν ὁμοίαν ἐν Πειραιεὶ ἀνασκαφήν.

Ἡ δευτέρα τῶν μικροτέρων ἀνασκαφῶν ἐγένετο ἐπίσης τὸν Ἰανουάριον, μακρὰν δὲ τῶν Ἀθηνῶν, ὅπερ μέγα κατόρθωμα θεωρητέον· διότι ἐκ πολλῶν ἤδη ἐτῶν πείθονται οἱ διευθύνοντες τὰ τῆς ἑταιρίας, ὅτι δυσκολώτατα ἐκτελοῦνται τοιαῦτα ἔργα ἐξω τῶν Ἀθηνῶν· ἐγένετο δὲ ἡ ἀνασκαφή ἐν Πελοποννήσῳ, πλησίον τῆς παλαιᾶς Τεγέας, παρὰ τὸ χωρίον ἀγ. Σώστην, ὑποδείξαντος μὲν τὴν θέσιν τῇ ἑταιρίᾳ τοῦ ἱατροῦ Ἰωάννου Πύρλα, ἐπιστατήσαντων δὲ πάνυ φιλοτίμως τριῶν ἀνδρῶν, Π. Κουπιτώρη γυμνασιάρχου Τριπόλεως, Θ. Πετμεζᾶ ἀντιμοιράρχου καὶ Δ. Σαλαμανοῦ, διδασκάλου ἰχθυογραφίας. Διὰ μικρὰς σχετικῶς δαπάνης τῆς ἑταιρίας ἀνεσκάφησαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν τινὶ ἀγρῷ ἐθνικῷ περὶ τὰ 1750 κομμάτια διαφορῶν ἀρχαίων, πηλίνων μάλιστα εἰδωλίων καὶ ἀγγείων, ἀλλὰ καὶ χαλκῶν τινῶν, τῶν ὁποίων τὰ σωτότερα ἢ περιοριστότερα, ὄντα ὑπὲρ τὰ 4400 κομμάτια, καὶ ἔφθασαν ἤδη πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων ἐκ Πελοποννήσου ἐνταῦθα, καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς ἑταιρίας. Ἡ περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἔκθεσις, ἡ σταλεῖσα ἡμῖν παρὰ τῶν ἐπιστατήσαντων, θέλει δημοσιευθῆ ἐν περιλήψει εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα.

Μεγαλειτέραν δὲ ἀνασκαφὴν ἰδοῦ διὰ τί ἐγκαίρως δὲν ἐπεχείρησεν ἡ ἐφορία. Πέρυσιν ἐκ τῶν παρελθόντων τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀναδιώσεως τῆς ἐταιρίας εἶχαν μείνει ἀτελείωτοι ἀνασκαφαὶ τέσσαρες ἐν ταύτῃ τῇ πόλει· α) ἡ παρὰ τὰ μεγάλα τερατόμορφα ἀγάλματα, τὰ πλησίον τῆς Παναγίας Βλασσαροῦς, β) ἡ ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ, γ) ἡ παρὰ τὴν Παναγίαν Πυργιώτισσαν, καὶ δ) ἡ παρὰ τὸν ἅγιον Δημήτριον Κατηφόρην. Εἶχαν δὲ μείνει πᾶσαι αὗται ἀτελείωτοι διὰ τὸν ἓνα καὶ μόνον λόγον, τὸν παντοτεινὸν ταῦτον Ἐφιάλτην πάσης ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἀνασκαφῆς, τὸ ὅτι δηλ. οἱ ἀνασκαπτεῖοι τόποι συνήθως ἐν μέρει καὶ οὐχὶ καθ' ὀλοκληρίαν εὐρίσκονται κατεχόμενοι ὑπὸ ἰδιωτῶν, ἢ δικαίως ἢ ἀδίκως. Ἄν καθ' ὀλοκληρίαν κατείχοντο ὑπὸ ἰδιωτῶν, ἡ ἐταιρία θὰ ἀπέχετο τοιούτων ἔργων καὶ θὰ ἐτρέπετο εἰς ἄλλοια. Τώρα δὲ οὕτως ἐχόντων τῶν παρ' ἡμῖν πραγμάτων, ἡ ἐταιρία πολλάκις δελεάζεται ὑπὸ ἀπατηλῶν ἐλπίδων, καὶ ἅμα ἐπιχειρήσῃ ἀνασκαφὴν τινα καὶ προθῆ ἐπὶ μικρὸν, ἀναφαίνονται μυρία κωλύματα, δίκαι μάλιστα, ἐπαχθέστατον χρῆμα εἰς φιλησύχους ἀνθρώπους, οἳ συνήθως οἱ εἰς τὴν ἐφορίαν ταύτην ἐκλεγόμενοι, καὶ καταπράττονται μὲν τινα ὠφέλιμα εἰς τὰς ἀρχαιότητας, ἀλλὰ μετὰ πλείστων ὄσων δυσχερειῶν καὶ ἀπωλείας χρόνου μεγάλης, καὶ τὸ τελευταῖον ἀποχωροῦμεν ἄθυμοι, ἡμιτελεῖ τὰ πάντα καταλείποντες καὶ ὑπὸ τῶν ἀνεπιεικιστέρων ἢ ἐπιπολαιότερων κατακρινόμεθα ὡς βόθρους εἰδεχθεῖς καὶ μουσαροῦς ἐν τῇ πόλει ἀνοίγοντες, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἄλλ' ἡ ἐλπίς ἢ μείνασα ἐν τῷ μυθολογουμένῳ πύθῳ τῆς Πανδώρας μένει καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἐκάστοτε ἐφορευόντων καὶ κινεῖ αὐτοὺς καὶ ἐξεγείρει εἰς νέας πάντοτε ἐπιχειρήσεις. Εἰς πάντα δὲ τὰ πρὸ μικροῦ καταλεγεμένα μέρη, μάλιστα δὲ εἰς τὰ δύο τελευταῖα ἦσαν ἐν ἡμῖν ἐλπίδες, ὅτι θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐξακολουθήσωσιν αἱ ἀνασκαφαὶ καὶ νὰ ἀποπερατωθῶσι, πειθομένων οἰωδῆτινι τρόπῳ τῶν αὐτόθι ἐποικούντων ἢ παροικούντων εἰς παραχωρήσεις, ἢ ἀναγνωριζομένων δικαστικῶς τῶν τῆς κυβερνήσεως δικαίων· ἀλλ' αἱ ἐλπίδες ἐγένοντο ὀσημέραι ἀσθενέστεραι, καὶ ἤδη προβάντος ἱκανῶς τοῦ χρόνου, ἐτρέψαμεν ἀλλοχοῦ τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ ἐζητήσαμεν παρὰ τῆς κυβερνήσεως νὰ δοθῆ ἄδεια εἰς τὴν ἐταιρίαν νὰ ἀνασκάψῃ ἐντὸς τοῦ ἐνταῦθα λεγομένου τετραγώνου τοῦ Ἀδριανοῦ, παρὰ τὸν βόρειον τοῖχον ὀπισθεν τῶν σημερινῶν κρεωπωλείων. Πάλιν καὶ ἐδῶ μᾶς διεβουκόλησεν ἡ ἐλπίς ἐπὶ τινα χρόνον ματαίως, ἕως οὗ ἐγνωμεν, ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς δὲν ἐπέτρεψαν νὰ δοθῆ ἡ ἄδεια. Ἐν τούτοις ἡ ἐφορία ἄλλων τινῶν ἔργων ἐπεμελεῖτο, ἀναγκαίως τινὰς περιφράξεις καὶ καθαρίσεις ἀνεσκαμιμένων τόπων ἐκτελοῦσα, καὶ τὰ τῆς ἐταιρίας ἐπὶ τὸ σκοπιμώτερον ρυθμίζουσα κατὰ τὸ δυνατόν, περὶ ὧν εἰδικώτερον θὰ λαλήσωμεν προϊόντες. Ἦδη δὲ ἔληγεν ὁ Ἀπρίλιος μῆν, ὅτε ἐν τῇ πολυθύρῳ ἀρχαίᾳ οἰκοδομῇ τῇ παρὰ τὴν Πυργιώτισσαν, μετακινουμένων τινῶν πετρῶν χάριν διευθετήσεως τοῦ ἐν τῷ ἀνεσκαμιμένῳ χώρῳ σωρευθέντος ὑλικοῦ, καὶ χάριν καλλίονος ἀναδείξεως τῆς ἀρχαίας οἰκοδομῆς, ἀνεφάνη ἐμπροσθεν τοῦ κατωφλίου τῆς δεκάτης ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον θύρας κατακειμένον μέγα ἐπιστυλίῳ τμῆμα ἐνεπίγραφον, τὸ ὅποιον εὐθὺς ἀνεγνωρίσθη οὐ μόνον ὡς μαρτυροῦν περὶ τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς, πρὸ τῆς ὁποίας εὐρέθη, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνῆκον εἰς αὐτήν· ἂν δὲ καὶ ἦτο κολοσθὴ ἢ ἐπιγραφή καὶ σχεδὸν μόνον ἡ ἀρχὴ αὐτῆς, ὅμως λίαν σαφῶς ἐδήλου μεγίστοις γράμμασι βασιλέα τινα Ἀττάλον, καὶ εὐθὺς τῷ ἀναγινώσκοντι παρίστατο ἡ ἐννοία, ὅτι ἔχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν οὐδὲν ἄλλο οἰκοδόμημα εἰμὴ τὴν ὑπὸ Ἀθηναίου τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ μνημονευομένην Ἀττάλου στοάν. Ὅθεν εὐθὺς ὑπὸ τῆς ἐφορίας διετάχθη περαιτέρα ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ ἀνασκαφὴ πρὸς ἀναζήτησιν καὶ τῶν ἄλλων ἐλλειπόντων μερῶν τοῦ ἐνεπιγράφου ἐπιστυλίου. Ἐξήκολούθησεν ἡ ἀνασκαφὴ ἐπὶ ἓνα σχεδὸν μῆνα, ὀλίγων μόνον ἐργαζομένων ἀνθρώπων διὰ τὸ περιωρισμένον τοῦ τόπου, καὶ ἀνέδειξεν ἂν καὶ ὄχι τὸ ὅλον τῆς ζητουμένης ἐπιγραφῆς, ἱκανὰ ὅμως τεμάχια αὐτῆς μείζονα καὶ ἐλάσσονα, ὥστε ἐξ αὐτῶν νὰ συγκροτηθῆ τὸ κυριώτατον μέρος τῆς ἐννοίας ἧς εἶχομεν χρεῖαν. Ταῦτα ὄντα 26 τὸν ἀριθμὸν, λέγουσιν ἐν συνεχείᾳ πολλὰ ὀλίγον διακεκομμένη. Βασιλεὺς Ἀττάλος βασιλέως Ἀττάλου καὶ βασιλίσσης Ἀπολλωνίδος... καὶ ἀπαιτοῦσι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦλάχιστον μίαν ἐτι αἰτιατικὴν ἀντικειμένου καὶ ἐν ῥῆμα ἐνεργητικῆς διαθέσεως· διότι ἐν ἐπιστυλίῳ μεγάλῳ μεγάλῃς οἰκοδομῆς ὄντα ἐπιγεγραμμένα τὰ γράμματα δὲν εἶναι δυνατόν ἄλλο τι νὰ ἐξέφραζαν, εἰμὴ ἀνάθεσιν, ἀφιέρωσιν, καὶ τὸ

ἀνατεθέν, ὅπερ δὲν εἶναι πρότερον νὰ νοηθῆ ἄλλο τι, εἰμὴ ἢ οἰκοδομὴ αὐτή. Κατὰ ταῦτα δὲν ἤθελαν εἶναι ἄλλα τινὰ πολὺ ἀναγκαῖα νὰ προστεθῶσι γράμματα, εἰμὴ τὰ τὴν σοῶν ἀνέθηκεν. Ἐκ τῆς οὕτω συμπληρουμένης ἀναθηματικῆς φράσεως διδασκόμεθα, ὅτι ὁ ἀναθέσας τὴν στοῶν ταύτην εἶναι ὁ θεὸς Ἀττάλος, βασιλεὺς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Περγάμου, ὅστις ἤρχε κατὰ τὰ μέσα τοῦ θεοῦ πρ. Χρ. αἰῶνος, υἱὸς τοῦ αὐτοῦ Ἀττάλου, τοῦ εὐεργετήσαντος μεγάλως τοὺς Ἀθηναίους καὶ δόντος τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα εἰς μίαν τῶν Ἀττικῶν φυλῶν, ὧν καὶ αὐτὸς φίλος τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, ὡς ὁ πατήρ του. Οὕτω λοιπὸν τὸ ὄνομα Πτολεμαίου γυμνάσιον, ὅπερ προπέρουσι καὶ πέρυσιν ἐτι ἀπεδίδοτο εἰς τὴν πολύθυρον οἰκοδομὴν ὑπὸ πάντων σχεδὸν τῶν ἐν Ἀθήναις δια λόγους, οὓς εἵπομεν ἄλλοτε ἐμπροσθεν τῶν μελῶν τῆς ἐταιρίας, σήμερον ἀπομακρύνεται καὶ ἔρχεται ἀντ' αὐτοῦ τὸ Ἀττάλου στοῶν, ἵνα, ὡς ἐλπίζω, μείνῃ διηγεκῆς, καὶ ἰδοῦ δια τί. Τὰ οὐγκωδέστατα ταῦτα ἐνεπίγραφα τοῦ ἐπιστυλίου τμήματα, τὰ τοῦτο κελεύοντα, δὲν εἶναι ὡς οἱ ἄλλοι ἐκεῖνοι συνήθεις ἐνεπίγραφοι λίθοι, ἐξ ὧν ἐνίοτε οἱ τοπογράφοι δέχονται (ἀσθενῆ) τεκμήρια περὶ οἰκοδομῆς τινος, ὅταν τοὺς εὐρωσι πλησίον οἰκοδομῆς κειμένους καὶ μαρτυροῦντας τι, ἔσω καὶ πόρρωθεν σχέσιν ἔχον πρὸς αὐτήν, ἀλλ' εἶναι ὅλως ἄλλης καὶ ὑπερέρας πολὺ σημασίας, ἵνα μὴ εἶπω, φύσεως, οἱ μόνον ἀσφαλεῖς τεκμηριωταὶ περὶ οἰκοδομῶν, ὅταν αὐταὶ ὀλόκληροι δὲν σώζονται. Καὶ τῶν μὲν ἀλλοίων ἐκείνων λίθων, οἷον θάβρων καὶ ἄλλων τοιούτων, ἢ σημασία τῆς μαρτυρίας ἐξασθενίζεται πολὺ εὐκόλως ἐκ διαφορῶν ἱστορικῶν διδομένων ἢ σκέψεων, ὡς λόγου χάριν (ὅπερ μάλιστα χρειῶδες εἶναι ν' ἀναφέρωμεν) ἢ φαινομένη ἐκείνη μαρτυρία ὑπὲρ Πτολεμαίου γυμνασίου, ἣτις ἐλαμβάνετο ἐκ θάβρου τινὸς τοῦ Ἰόθα, αὐτοῦ που δῆθεν εὐρεθέντος, καὶ ἢ ἄλλη, ἢ ἐκ τῶν ἐφηβικῶν στηλῶν τῶν αὐτόθι εὐρεθεισῶν, ἐν αἷς ἀνεφέρετο τὸ Πτολεμαῖον γυμνάσιον, αὐταὶ λέγω αἱ μαρτυρίαι ἐξαδυνατίστησαν πολὺ, ὡς νομίζω, ὑπὸ τῶν λόγων, ὅσους εἶπα πέρυσιν ἐν τῇ λογοδοσίᾳ, ὅτε τελευτῶν ἐξέφρασα διαρρήδη τὴν ἐποχὴν μου ὡς πρὸς τὸ ἀποδοτέον εἰς τὴν πολύθυρον οἰκοδομὴν ὄνομα, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ διάθεσις τῆς οἰκοδομῆς δὲν μ' ἐφάνη οὐδὲν κοινὸν ἔχουσα πρὸς τὴν τῶν γυμνασίων, ὡς καὶ τοῦτο σαφῶς εἶπα τότε. Ἐὰν δὲ ἐπιστύλια ταῦτα δὲν ἐνδίδουσιν εἰς ὁμοίαν προσβολῆς. Ἡ μόνη κατὰ τοῦ κύρους τῆς μαρτυρίας τῶν προσβολῆ, ἣτις κατὰ τοὺς κανόνας τῆς φιλολογικῆς κριτικῆς δύναται νὰ ἐπαχθῆ κατ' αὐτῶν εἰκότως, εἶναι ὅχι τόσον τὸ νὰ εἴπη τις, ὅτι ἄλλοθεν ποθεν δυνατὸν νὰ μετεκομισθῆσαν εἰς τὴν θέσιν, ἐνθα εὐρέθησαν, ὅσον τὸ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ διαστάσεις αὐτῶν καὶ ὁ ὅλος τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰς διαστάσεις καὶ τὸν ρυθμὸν τῆς οἰκοδομῆς, ἣς θελομεν νὰ τὰ θεωρήσωμεν μέρη. Καὶ ἐδῶ εὐτυχῶς ἔχομεν πρὸς τοὺς ἀμφιβάλλοντας νὰ ἐπιφέρωμεν τὸ κράτιστον τῆς ἡμετέρας ἀποδείξεως, περὶ οὗ ἐλπίζω νὰ πεισθῆτε ἐντελῶς, ὅταν ἀκούσητε τὰ ἑξῆς. Εἵπομεν πρὸ μικροῦ, ποῦ ἀκριβῶς εὐρέθησαν τὰ τμήματα ταῦτα τοῦ ἐπιστυλίου, πρὸ τῆς δεκάτης θύρας τῆς πολυθύρου οἰκοδομῆς τὸ πρῶτιστα εὐρεθέν, τὰ δὲ λοιπὰ ἐνθεν καὶ ἐνθεν πολλὰ πλησίον αὐτῆ δὲ ἡ θέσις εὐρίσκειται οὕσα περὶ τὸ μεσαίτατον τῆς μακρᾶς, εἴκοσι καὶ μίαν θύραν ἐχούσης οἰκοδομῆς, καὶ τί ἄλλο πρεπωδέστερον, εἰμὴ ἢ ἐπιγραφή οἰκοδομῆς τινος νὰ κῆται ἐν τῷ μεσαιτάτῳ αὐτῆς καὶ καταπεσοῦσά ποτε, αὐτοῦ που πάλιν νὰ εὐρεθῆ μετ' αἰῶνας κειμένη· ἀλλὰ τοῦτο ἡμεῖς δὲν θελομεν νὰ ἀποκρύψωμεν, ὅτι τὰ ἐνεπίγραφα ἡμῶν τμήματα δὲν εὐρέθησαν ἐν τῷ αὐτῷ ἀκριβέστατα τόπῳ, ὅπου κατέπεσαν, ἀλλὰ εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς στοῶς κατὰ τινὰ μέτρα, πάντοτε ὅμως κατὰ τὸ μεσαίτατον μέρος τοῦ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον μήκους τῆς· τοῦτο μάλιστα καὶ συμφέρει πολὺ εἰς τὴν ἀπόδειξιν, τὸ νὰ εἴπωμεν καθαρά, ὅτι κατὰ τινὰ μέτρα ἀνατολικώτερον εὐρέθησαν· διότι θέσιν εἰς τὰ ἐπιστύλια ταῦτα τὴν οἰκίαν ὀρίζομεν οὐχὶ ἄλλην, ἢ τὴν ἐπὶ τῶν κίωνων τῆς δευτέρας ἢ τοῖ ἐξωτέρας κιονοστοιχίας τῆς στοῶς, ὅπως παρεδέχθημεν τὴν κιονοστοιχίαν ταύτην πέρυσιν ἐν τῇ λογοδοσίᾳ, (*) καὶ ἐν τῷ τότε ἐκδοθέντι σχεδίῳ τῆς οἰκοδομῆς σαφῶς τὴν ἐσημειώσαμεν. Ἐκεῖ μόνον ἀρμόζουσι ταῦτα κατὰ τὰς διαστάσεις τῶν καὶ τὴν ἄλλην αὐτῶν ποιότητα. Εἶναι Πεντελησίου λίθου πρῶτον· Πεντελησίου εἶναι λίθου καὶ ὁ ὀρθοστάτης ὁ ὀλόκληρος εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τῆς ὅλης οἰκοδομῆς σωζόμενος, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἢ ἐξωτέρα κιονοστοιχία

(*) Ἴδε γεν. συνελ. τῶν μελῶν τῆς ἐν Ἀθῆν. ἀρχαιολ. ἐταιρίας 1861, σελ. 15, ὡς καὶ τὴν αὐτόθι σημειώσιν.

ἐλάμβανε τὴν ἀρχήν. Εἶναι τὰ τμήματα ταῦτα ἐπιστυλίου δωρικοῦ κόσμου, δωρικός εἶναι καὶ ὁ ὀρθοστάτης. Τα δύο ὀλόκληρα διασωθέντα τμήματα ἐπιστυλίου ἔχουσι μῆκος ἀνα 2,43, τοῦτο δὲ πλησιάζει ὅσον πρέπει πρὸς τὸ διάστημα, τὸ μετρηθὲν ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ ὀρθοστάτου μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ ἴχνους βάσεως τοῦ πρώτου κίονος, ὅπερ πέρουσι παρατηρήθη. Εἶναι δὲ τὸ διάστημα ἐκεῖνο 2,32, δηλαδή κατὰ τι βραχύτερον τοῦ μήκους ἑνὸς τμήματος ἐπιστυλίου, καὶ τοῦτο καλῶς· διότι εἶναι ἐν τῷ ἀκροτάτῳ τῆς οἰκοδομῆς, ἐνθα οἱ κίονες πυκνότεροι ἰδρύνοντο, ἐν τῷ μέσῳ δὲ ἀραιότεροι. Ἐπι ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ ἀνευρέθησαν πολὺ πλείοτερα ἢ προπέρουσι καὶ πέρουσι μέρη τῆς δωρικῆς ζωφόρου ταύτης τῆς κιονοστοιχείας 0,53 ὕψους, ὡς καὶ τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς γείσου 0,27 ὕψους, καὶ δωρικά κιονόκρανα ὕψους 0,28 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς διαξέσεως καὶ ἀνωτέρω (*). ἀλλὰ τὸ περιεργότερον πάντων, ἐκ τῶν πολλῶν σπονδυλῶν δωρικῶν κίωνων οὐκ ὀλίγοι διεσώθησαν οἱ κατώτατοι· τούτων ἡ διάμετρος ἐμετρήθη καὶ εὑρέθη οὕσα 75 ἑκατοστῶν μέτρου, ἀκριβῶς δὲ 75 ἑκατοστῶν εἶναι καὶ ἡ διάμετρος τοῦ στρογγύλου ἴχνους βάσεως τοῦ πρώτου κίονος. Μετὰ πάντα ταῦτα ῥητέον, ὅτι τὸ ἐπιστύλιον ἀναμφιβόλως ἦν ἐπιτεθειμένον ἐπὶ τούτων τῶν κίωνων, ὡς πλείστην ἔχον καὶ συμμετρικωτάτην πρὸς τούτους ἀναλογίαν. Δὲν εἶναι δὲ διόλου ἀδιάφορον, ὅτι εὑρέθη καὶ μέρος ἐπιστυλίου ἰκανῆς ἐκτάσεως, ἄλλως μὲν κατὰ πάντα ὅμοιον, ὅλως δὲ ἄνευ ἐπιγραφῆς· διότι ὑπολογίζομεν, ὅτι ἐκ τῶν 114 μέτρων μήκους τῆς ὄλης στοᾶς, μόνον 17 μέτρα ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐνεπιγραφα, ἂν δεχθῆ τις τὴν βραχυτάτην ἀναθηματικὴν φράσιν, ἣν ἀνωτέρω μετεχειρίσθημεν, τὰ δὲ ἄλλα 97 μέτρα ἔμενον ἄγραφα· 17 δὲ μέτρα ἐδέχθη ἐγὼ διὰ τὸ ἐπιγεγραμμένον μέρος οὐχὶ ἄνευ λόγου, ἀλλὰ διότι παρατήρησα, ὅτι ἐπτὰ σῶα τμήματα ἐπιστυλίου, ἕκαστον αὐτῶν ἔχον ἀνα 40 γράμματα, ἀρκούσι νὰ δώσωσι τὸ μῆκος τοῦτο, ὡς ἀποδείκνυται τοῦτο ἐκ τῶν δύο ὀλοκλήρων σωζομένων, τοῦ α' καὶ τοῦ β' καὶ ἐκ τοῦ τελευταίου κομματίου τοῦ β'. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Ὅτε δὲ ἐν καιροῖς δεινοῖς τῶν Ἀθηναίων ἐκτίζετο ὁ περίβολος ἐκεῖνος τῆς πόλεως, περὶ οὗ εἴπομέν τινα πέρουσιν, ἦτον ἤδη ἡ καταπεπτωκυῖα ἡ κιονοστοιχία αὕτη ὡς καὶ ἡ ἔσωτέρα, ἡ ἐπιτηδὲς κατεκρημνίσθη τότε μετὰ τῆς ἄλλης καὶ πάντα αὐτῆς τὰ μέρη μετεκινήθησαν ὀλίγα μόνον μέτρα ἀνατολικώτερον ἕως εἰς τὰ κατώφλια τῶν οἰκημάτων πρὸ τοῦ δυτικοῦ τοίχου τῆς στοᾶς. Ἐκεῖ δὲ εἰς βάθος δύο περίπου μέτρων γενομένης ἐν παλαιοῖς χρόνοις σκαφῆς κατετέθησαν τὰ μάρμαρα ταῦτα, ὡς θεμέλιον τοίχου ὀχυρωματικοῦ, ἀνυψωθέντος, ἀγνοοῦμεν, πόσον· διότι δὲν περιήλθε μέχρις ἡμῶν εἰμὴ ἐπὶ 1 1/2 περίπου μέτρου ὑπεράνω τῶν κατωφλίων· καὶ τοῦτον τὸν τοίχον ἐκτίσαν πιθανῶς τότε, ἵνα στερεοποιήσωσι πλείοτερον τὸν οὐχὶ τόσοσ παχὺν τοίχον τῆς στοᾶς, ὡς καὶ πύργους τινὰς κατὰ διαστήματα αὐτόθι ἀνήγειραν. Οὕτω δὲ συνάμα καὶ τὸν τόπον τὸν πρὸ τοῦ νέου περιβόλου τῶν ἐκαθάρισαν ἀπὸ ἐρειπίων, πάντα τὰ ὀγκώδη μάρμαρα ἀφανῆ ποιήσαντες, ὅπερ νομίζω καὶ

(*) Εὑρέθησαν τὸ ὅλον ζωφόρου δωρικῆς 27 κομμάτια μήκους ἐν συνόλῳ	21,79
ἐπιστυλίου δωρικοῦ ἐνεπιγράφου 26 κομμάτια » »	10,66
» » ἀνεπιγράφου 24 κομμάτια » »	15,59

τὰ ἄλλα βεβαίως εἶναι εἰσέτι ἐντεθαμμένα ἐν τῇ γῇ, ἣν δὲν κατέχομεν, ἵνα ἐνεργήσωμεν ἀνασκαφὴν πρὸς εὑρεσίν των. — Τὴν Ἀττάλου στοᾶν ἄλλοις τῆς παλαιᾶς παρὰ τὸν Ἀθηναῖον (5, 212 F) δὲν γνωρίζω νὰ τὴν ἀναφέρῃ. Τολμῶ δὲ μίαν εἰκασίαν, διὰ τί δὲν τὴν ἀναφέρει τοῦλάχιστον ὁ Πausanias, οὕσαν τόσοσ μέγα οἰκοδόμημα. Ἴσως εἶχε μεταλλάξει τότε ὄνομα καὶ ἐκαλεῖτο Ῥωμαίου στοᾶ, ὅπερ ὄνομα οἰκοδομῆς πρώτην φορὰν ἀνέγνω ἐν τῷ ψηφίσματι, τῷ ἐκδοθέντι ἐν Φιλίστορ. τόμ. β'. σελ. 132.

Ὁ δὲ Πausanias, πιθανῶς δυσχεραίνων ἐπὶ τῷ πράγματι, ὡς ἐδυσχέραινε καὶ διὰ τοὺς ἀνδριάντας τοὺς μεταλλάσσοντας ὄνομα καὶ γινόμενος ἀπὸ Ἑλλήνων Ῥωμαίους (ἴδε Paus. 1, 18, 3) δὲν ἤξισεν νὰ τὴν ἀναφέρῃ. Πόθεν δὲ εἰκάζω, ὅτι Ῥωμαίου στοᾶ ἐκλήθη ποτὲ ἡ Ἀττάλου καὶ ὄχι ἄλλη τις τῶν ἐν Ἀθήναις στοῶν; Ἐκ τοῦ ἐξῆς· ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ λέγει οὕτω· « Ἀναβάς οὖν ὁ Ἀθηναῖος (ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος ἐπὶ Μιθριδάτου διαμαγωγός) ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀττάλου στοᾶς ὀικοδομημένον τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς . . . » Ἴσως ἐκ τοῦ βήματος, λέγω, τούτου καὶ ἡ παρακειμένη στοᾶ μετωνομάσθη οὕτω ἤδη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μιθριδάτου. Ἄλλ' ἂς κρίνωσι καὶ ἄλλοι· ἡμεῖς δὲ ἐν τῷ φυλλαδίῳ τούτῳ δίδομεν καὶ πίνακα ἐν ᾧ ἀπεικονίζονται τὰ ἐνεπιγραφα τεμάχια τοῦ ἐπιστυλίου, κατεσκευασμένον ὑπὸ τοῦ φίλου ἡμῶν Ἰωάννου Παπαδάκη, οὗ τῆς περὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ προθυμίας καὶ ἄλλοτε πείραν ἔχον οἱ ἀρχαιολογοῦντες.

στρατηγικῶς ἦτο πολὺ ἀναγκαῖον. Ἡ δὲ ἐφορία δὲν κατέσκαψε τὸν τοῖχον τοῦτον τῷ 1860 καὶ 1861 εἰμὴ εἰς ὀλίγα τινὰ μέρη καὶ μόνον μέχρι τῶν κατωφλίων τῶν θυρῶν δὲν τὸν κατέσκαψε δὲ, διότι ἐδειλίασε πρὸς τὸ μέγεθος τῆς δαπάνης. Καὶ ἦτο μὲν κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν κοινὰ εἰς τὸν νοῦν, ὅτι ὁ ἐπιπροσθῶν οὗτος τοῖχος πρὸς τοῖς ὀρωμένοις ἐν αὐτῷ πολλοῖς σπονδύλοις κίωνων δύο ἢ καὶ τριῶν εἰδῶν, ἐμελλεν ἔτι νὰ ἐγκρύπτη καὶ ἄλλα χαρακτηριστικώτερα μέλη τῆς ἐν ἐρείπειοις κειμένης οἰκοδομῆς, ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ πάντῃ θέδοιον τοῦτο, ἵνα παρακινήθῃ ἡ ἐφορία νὰ δαπανήσῃ ἀφειδέστερον, τὰ ὑπὸ γῆν μεταλλῶσα, ἀφοῦ ἤδη εἶχε φθάσει τὰ κατώφλια τῶν θυρῶν, καὶ τὸ ἔδαφος τὸ ἐν μέρει σωζόμενον εἶχε δεῖξει ἱκανῶς τὴν ὑπαρξίν διπλῆς κιονοστοιχίας. Καὶ ἐμποδίων δὲ ὄντων τότε ἄλλων οὐκ ὀλίγων ἐν ἐκείνῃ τῇ θέσει, ἐτράπη ἐπὶ ἄλλα ἔργα ἡ ἐφορία· μετὰ δὲ ἱκανὸν χρόνον τυχαῖον σχεδὸν περιστατικὸν ἐμελλε ν' ἀποκαλύψῃ εἰς ἡμᾶς τὸ ἀληθὲς τῆς οἰκοδομῆς ὄνομα.

Ἐπίσης περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου ἀνέλαθεν ἡ ἐταιρία μέρος τῆς δαπάνης τῆς ἐν τῷ Διονυσιακῷ ἐνταῦθα θεάτρῳ ἀνασκαφῆς, ἥτις, ἀφοῦ ὅπωςδῆποτε αἰ ἐπὶ τοῦ χωρίου ἀντιποιήσεις ἰδιώτου κατεσιγᾶσθησαν ἢ ἀνεχαιτίσθησαν, ἐπεχειρήθη καὶ διευθύνετο ὑπὸ τοῦ ἐκ Βερολίνου ἀρχιτέκτονος κυρίου Στράκκ. Τὴν ἀνασκαφὴν, Κύριοι, τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, τοῦ ὁποίου τὴν θέσιν ἀπὸ πολλοτάτων χρόνων οὐδεὶς ἠγγόει, οὐδ' αὐτὰ τὰ παιδία τῶν Ἀθηνῶν, ἔσχε μέλημα ἐκ τῶν κυριωτάτων ἑαυτῆς καὶ ἡ κυβέρνησις, ἥτις καὶ ἔκαμπε ποτε ἐναρξίν τοῦ ἔργου, καὶ ἡ ἐταιρία· ἡ δὲ ἐταιρία καὶ πρότερον μὲν καὶ ἀφ' ἧς δὲ μάλιστα στιγμῆς εἰς νέαν ζωὴν ἀνεθίωσε τῷ 1858, οὐδόλως προσέξασα εἰς ὅσα λίαν ἀπελπιστικὰ μετὰ πολλῆς κατὰ δυστυχίαν πεποιθήσεως ἀπηγγέλθησαν ἐπισήμως ἐν τινι ἐκθέσει καὶ ἐτυπώθησαν τῷ 1844 περὶ τῆς ἐντελοῦς ἐντελεστάτης δῆθεν αὐτοῦ καταστροφῆς καὶ μὴ ὑπάρξεως. (*) Πρόκειται μαρτύριον τῶν λόγων ἡμῶν περιφανὲς τὸ ἔργον τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους 1859 ἐπιχειρηθὲν ὑπὸ τῆς ἐταιρίας ἐν τῷ θεάτρῳ τούτῳ, ἔνθα ἐπὶ μῆνας ὅλους τῆ δαπάνῃ 3,577 δραχμῶν ἀνεσκάφη μέγα μέρος τοῦ κοίλου αὐτοῦ, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῶν ἄνω, ἵνα δηλαδὴ εὐμεθόδως καὶ τακτικῶς χωρήσῃ τὸ ἔργον τῆς τοῦ ὄλου καθαρίσεως, ὅπερ καθ' ἡμᾶς πάνυ ὀρθῶς τότε οὕτως ἐγένετο· διότι δὲν ἐσκοπεύετο ἀπλῆς μόνον περιεργίας στιγμιαία θεραπεία, ἀλλὰ ἡ τελείωσις τοῦ ὄλου ἐν πάσῃ τάξει, ἀπηλλαγμένη τῶν δυσχερειῶν τῶν ἀναφουμένων ἐκ τῆς ἐδῶ ἢ ἐκεῖ εἰς βάθος ἱκανὸν ἐπιχειρουμένης σκαφῆς. Προῖσα δὲ ἡ ἐφορία τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἔτους 1858/59 ἱκανῶς, παρεχώρησε τὸ ἔργον εἰς τοὺς διαδόχους τῆς, συστήσασα αὐτὸ μεγάλως, ὡς ἡ ἐν ἔτει 1859 τυπωθεῖσα λογοδοσία μαρτυρεῖ. Ἡ δὲ διάδοχος ἐφορία διὰ τί δὲν ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον σφόδρα καὶ αὐτὴ ἐνέκρινε, τὸ εἶπεν ἐν τῇ ἐνιαυσίᾳ λογοδοσίᾳ τῆς, τῇ τυπωθείσῃ τῷ 1860, καὶ περιττὸν νὰ ἐπαναλαμβάνωνται τώρα τὰ ἐκεῖ ἀναγεγραμμένα. Ἀναγκαῖον ὁμῶς φαίνεται νὰ ἀναφέρωμεν τώρα ὅ,τι τότε χάριν συντομίας παρελείφθη, ὅτι αἰτήσιν ἐγγραφον ἡ ἐφορία ἀπηθύνη τῇ 24 Ἰουνίου 1859 πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ὑπὲρ ἄρσεως τῶν κωλυμάτων, δι' ἃ τὸ ἔργον εἶχεν ἀναδελθῆ, καὶ τὴν αἰτήσιν τῆς ταύτης ἐπανελάθεν ἔτι καὶ τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1859· ὥστε ἐποίησεν αὐτὴ πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῇ, καὶ οὐδεμιᾶς μομφῆς οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης εἶναι ἀξία. Τοσαῦτα περὶ τούτου τῆς ἀληθείας χάριν τῆς ἱστορικῆς. Τὸ δὲ ἔργον, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀφοῦ τριετίαν σχεδὸν ἐκοιμήθη, χωρὶς θέδοια ἢ τῆς ἐταιρίας ἐφορία νὰ δώσῃ τὸ ὑπνωτικόν, (διότι αὐτὴ καὶ μάλα γρηγοροῦσα καθ' ἅπαν τοῦτο τὸ διάστημα πολλὰ ἄλλα ἔργα ὁμοία ἐξύπνιζε καὶ ἐκίνει ἀποτελεσματικῶς) ἐξύπνισθη τέλος κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον ὑπὸ τοῦ πρό μικροῦ μνημονευθέντος κυρίου Στράκκ, τὸν ὁποῖον ἡ ἐφορία τῆς ἐταιρίας ἄμα ἀρξάμενον τοῦ ἔργου εὐλικρινῶς συνεχάρη διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποπείρας του καὶ ἔσπευσε, καὶ πρὶν ἔτι ἡ κυβέρνησις ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν ἐνεκα ἰδιωτικῶν ἀντιποιήσεων ὑφισταμένων δυσχερειῶν, νὰ μεταλάβῃ τῆς δαπάνης τοῦ ἔργου, καταβαλοῦσα μέρος αὐτῆς ἐπὶ 5 ἑβδομάδας, συμποσοῦμενον εἰς δραχμὰς 1473:50 ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἐταιρίας. Ἀφοῦ δὲ ὁ ξένος ἀνεχώρησε, καὶ τὸ ὅλον ἔργον ἀνέλαθεν ἡ ἐταιρία

(*) Ἴδε Σύνοψιν τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρ. Ἀθηνῶν, ἐκδ. Β'. ἐν Ἀθήναις, 1846, εἰς 8ον ἐν σελ. 120, ἔνθα τὸ μέρος τοῦ λόγου τοῦ τότε γραμματέως, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ τοῦ θεάτρου.

καὶ ἐξακολουθεῖ αὐτὸ μέχρι τῆς ὥρας ἀνεκδότως, δαπανήσασα ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας δραχμῶν 1188, τὸ ὄλον 2661.50, (ποσὸν μηδαιμιὸν τῷ ὄντι ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἀποκαλυφθέντων ἀρχαίων), ἐλπίζουσα ἡμᾶλλον εἰπεῖν θεαία οὔσα, ὅτι καὶ ἡ διάδοχος ἐφορία τὸ αὐτὸ θέλει κάμει μέχρι τῆς εὐκαιρίας τοῦ ὄλου ἀποτελειώσεως. Τόσον δὲ μᾶλλον τοῦτο ἐλπίζει, ὅσον βλέπει ὅτι ἡ ἐκδοθεῖσα πρὸ μικροῦ πρόσκλησις πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ φιλαρχαίους καὶ φιλοκάλους ὑπὲρ γενναίας καὶ ἐκτάκτου πρὸς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην συνδρομῆς καλῆς τυγχάνει ἀποδοχῆς παρὰ πολλοῖς τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, οἵτινες προθυμοῦνται νὰ συνδράμωσι κατὰ τὸ δυνατὸν ὑπὲρ τόσον εὐγενοῦς καὶ ἐθνικοῦ ἔργου. Ἡδὴ αἱ αὐτῶν μεγαλειότητες ὁ βασιλεὺς ἡμῶν καὶ ἡ βασίλισσα προσήνεγκον δραχμῶν 1500, καὶ τὸ ὄλον τῶν μέχρι τῆς στιγμῆς συναχθεισῶν καὶ παρ' ἄλλων συνδρομῶν, προστεθὲν εἰς τὰ ἄλλα τῆς ἐταιρίας ἐν τούτῳ τῷ ἔτει ἔσοδα, συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἀποδείξῃ ταῦτα μείζονα ἢ ὅσον πρὸ ὀλίγων ἐτι ἡμερῶν ἠελπίζομεν.

Συγχωρήσατέ μοι, Κύριοι, ἂν δὲν κάμνω οὐδὲνα λόγον περὶ τοῦ θεάτρου αὐτοῦ καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ἀναφανέντων μερῶν του. Οἱ μὲν ἐν Ἀθήναις παρόντες ἐξ αὐτοψίας πολλὰ γνωρίζουσι, καθ' ἑκάστην ἐπ' αὐτοὺς τοὺς τόπους φοιτῶντες, ἐτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἡμῶν καὶ τῶν περιοδικῶν πληροφοροῦνται οὐκ ὀλίγα· διὰ δὲ τοὺς ἀπόντας καὶ μέλλοντας ν' ἀναγνώσωσι τὴν τυπωθησομένην ταύτην λογοδοσίαν ἤθελεν ἀρμόζει ἐκθεσις τακτικὴ, οἷαν ἐγὼ, καὶ ἂν εἶχον τὰς δυνάμεις, δὲν ἤμην εἰς κατάστασιν νὰ παρασκευάσω ἐν βραχείῳ χρόνῳ, περὶσπῶμενος καὶ ὑπὸ ἄλλων ἔργων. Τόσον μόνον λέγω, ὅτι καὶ ἂν τῆς σκηνῆς δὲν εὐρεθῶσι πολλὰ σῶα μέρη, καὶ μόνον ὅμως τῆς ὀρχήστρας καὶ τῶν παρόδων καὶ τοῦ κοίλου τὰ ἤδη ἀναφανέντα μέρη εἶναι καθ' ἑαυτὰ πολλῆς ἀξίας προσοχῆς διὰ τοὺς μελετῶντας τὰ τῆς ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς. Ἀλλὰ τὸ σημαντικώτατον ἴσως πάντων εἶναι, ὅτι ἐν τοῖς περὶ τὴν σκηνὴν τόποις κατὰ γραμμὴν ταύτης παράλληλον ἀναφαίνεται τοῖχος παχύτατος ἐκ παντοίων λίθων καὶ μαρμάρων συντεθειμένος, ὅστις κατὰ τὰ φαινόμενα ὦν ὀχυρωματικὸς καὶ πιθανῶς συνεχιζόμενος μετὰ τοῦ εἰς τὸ θόρειον μέρος τῆς πόλεως πολλαχοῦ ἀναγνωριζομένου ὡς τοιούτου, παρουσιάζεται ἡμῖν ὡς αὐτόχρημα μεταλλεῖον ἐπιγραφῶν καὶ ἔργων τῆς πλαστικῆς τέχνης. Τοῦτο ἤρχισεν ἤδη ἀρτίως νὰ παρέχῃ ἡμῖν τοὺς πλουσίους θησαυροὺς του καὶ νὰ διαχέῃ πολὺ φῶς εἰς τὸν ὄλον τῶν πάλαι Ἀθηναίων βίον, καὶ φαίνεται, ἐμοὶ τοῦλάχιστον, ὅτι θὰ καταστήσῃ ἀνεξάντλητον ἐν πολλῷ χρόνῳ, πρὸς μεγάλην μὲν χαρὰν πάντων τῶν ἀρχαιολογούντων, καὶ πρὸς ἰδιαιτέρον δὲ τι ἀγαθὸν ταύτῃ ἡμῶν τῇ πατρίδι, ὅχι ἐκεῖνο τὸ ἀγαθὸν, περὶ οὗ ἤδη τινὲς ἐξεφραστήσαν, ὅτι ἐρχόμενοι πολλοὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης σοφοί, ἵνα τὰ ἀνασκαπτόμενα ἴδωσι καὶ μελετήσωσι, θέλουσι γίνεαι αἴτιοι ὑλικῆς εἰς τὸν τόπον ὠφελείας, ἀλλ' ἄλλο τι, εἰς τὸ ὁποῖον πολὺ μεγαλειότεραν ἀποδίδω ἀξίαν· ἐλπίζω πολὺ, ὅτι τὰ καθ' ἡμέραν ἐκ τοιούτου σεμινοῦ τῆς ἀρχαιότητος χώρου ἀνασκαπτόμενα ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἔργα τοῦ κάλλους καὶ τῆς σοφίας, ἂν καὶ πολλαχῶς ἠκρωτηριασμένα, ὡς ἐν καιροῖς ἴσως μεγάλης τινὸς καὶ δεινῆς ἀνάγκης συνεπισωρευμένα εἰς περιθόλου ἀμυντηρίου καταρτισμὸν, θέλουσιν ὅμως, καὶ τοιαῦτα ὄντα, ἐλκύσει πολλοὺς τῶν φιλομαθῶν καὶ φιλοκάλων ἡμῶν νέων εἰς σπουδὴν αὐτῶν ἐνθουσιώδη, δι' ἧς θ' ἀποκτήσωμεν τῷ χρόνῳ ἀρχαιολόγους, ὧν τσαύτην ἀνάγκην ἔχομεν, ἂν μέλλομεν νὰ καταστῶμέν ποτε ἱκανοὶ καὶ ἀξιοὶ φύλακες τῶν ἀνεκτιμῆτων τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος θησαυρῶν καὶ νὰ παρεδρεύωμεν ὁπωσοῦν ἀξιοπρεπῶς ἐν τούτῳ κἂν τῷ μέρει τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης συλλόγων· καὶ ἤδη βλέπω ἀρχόμενον νὰ προβαίῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν τὸ εὐφρόσυνον τοῦτο φαινόμενον καὶ τὸ χαιρετῶ μετ' ἀγαλλιᾶσεως.

Περιφράξεις, οἰκοδομήσεις, ἐπισκευαὶ καὶ ἄλλαι ἐπιμέλειαι ἀρχαίων.

Περιφράχθη διὰ τειχίου ἡ Ἀττάλου στοὰ εἰς τρία διάφορα μέρη δισστηκότα ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν (ὡς τῶν μεταξύ οἰκοπέδων μὴ ἐξαγορασθέντων εἰσέτι ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως), καὶ ἐντὸς τοῦ περιπεφραγμένου τόπου, ὅσον ἦτο δυνατὸν ἐν πολλῇ στενοχωρίᾳ, διευθετήθησάν τινα τῶν ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς προσελθόντων ἀρχιτεκτονικῶν ἢ ἐνεπιγραφῶν μαρμάρων, μάλιστα τὰ ὀγκωδέστερα.

Οὕτω καὶ ὁ τόπος ὁ παρά τὸν ἅγιον Δημητρίον Κατηφόρην ἐν μέρει ἀνασκαφῆς περιεφράχθη, ἀλλὰ δὲν συνετελέσθη ἐκεῖ τὸ ὅλον ἔργον εἰσέτι· διότι καὶ τῆς ἀνασκαφῆς ἐξακολουθεῖ ἀκόμη καὶ διευθετήσις γίνεται τῶν μεγάλων ἐνεπιγράφων καὶ ἀλλοίων λίθων, τῶν πρὸ ἔτους ἐκεῖ ἀνασκαφέντων. Ἄν δὲ αἱ περιφραγεῖς καὶ διευθετήσις αὐταὶ οὔτε ἐγκαίρως οὔτε κατὰ πάντα σκοπίμως ἐγένοντο, αἴτιον δὲν εἶναι ἡ ἀμέλεια τῆς ἐφορίας, ἀλλὰ καὶ ἄλλα μὲν, μάλιστα δὲ ἡ ἔλλειψις κεκυρωμένου σχεδίου τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον ἀπὸ δεκαετηρίδων ὅλων περιμένεται, ἀναγκαιότατον ὄν.

Μετεσκαυάσθη δὲ καταρριφθεὶς καὶ ὁ ἐν τῷ λεγομένῳ βουλευτηρίῳ ιδιόκτητος τῆς ἐταιρίας πύργος, ἐπειδὴ ἐφάνη ἀπειλῶν κατάπτωσιν, καὶ ἐγένετο ὑποφερτὴ ὅπως οὖν κατοικία τοῦ τὰ ἐκεῖ ἀρχαῖα φυλάσσοντος κλητῆρος τῆς ἐταιρίας.

Ἀπεφασίσθη δὲ, ἀλλὰ ἔνεκα ἄλλων παρεμπεισόντων ἔργων δὲν ἐξετελέσθη εἰσέτι, ἡ περιφραγεῖς πάλιν τοῦ καταπεπτωκότος κίονος τοῦ Ὀλυμπιεῖου, οὗ τὸ διὰ τὴν ἐταιρίαν θαύτημον καταστάν πρὸ ἐτῶν τινῶν κίγκλιδωμα, ὁ ἐν ὑπηρεσίᾳ τοῦ δημοσίου ὁδοποιὸς Daniel τὸν παρελθόντα χειμῶνα κατέστρεψε καὶ ἄφησεν εἰς πάσας τὰς ἐκ τῶν ἀναγῶγων ἐπιτηρείας τὸν ἀρχαῖον κίονα, οὗ μάλιστα τὰ φύλλα τοῦ κιονοκράνου ὀρέγονται οἱ ἀνάγωγοι καὶ τὰ ἀποθραύουσιν. Ὁ αὐτὸς Daniel κατέθαψε πλησίον τῶν κίωνων καὶ δύο μεγάλα τοῦ Ὀλυμπιεῖου τετράγωνα μάρμαρα, τὰ ὁποῖα διὰ δαπάνης οὐ σμικρᾶς εἶχεν ἡ τῆς ἐταιρίας ἐφορία μετακομίσει εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν, εὐρούσα αὐτὰ ἄλλοτε πολὺ μακρὰν πρὸς κείμενα ἐν τῇ πόλει καὶ ἀναγνωρίσασα. Πιστεύομεν, ὅτι ἡ μεθ' ἡμᾶς ἐφορία θέλει φροντίσει, κατανικῶσα τὰς ἀντιτασσομένης δυσκολίας, γὰρ τὰ ἐπαναδώσει εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἵνα μὴ θαυμάζη καὶ ἀπορῆ ὁ κόσμος, πῶς ἐκτὸς τινῶν κίωνων οὐδὲν σχεδὸν ἄλλο διεσώθη τῆς πελώριου ταύτης οἰκουδομῆς.

Ἰδρύσεις καὶ συγκολλήσεις ἀρχαίων.

Πρώτην φοράν τὸ ἔτος τοῦτο ἐπεχειρήθησάν τινα τοιαῦτα ἔργα ἐν τῷ Μουσείῳ, ἀναγκαιότατα φανέντα καὶ ζητούμενα δικαίως ὑπὸ πολλῶν. Ἐρμᾶι μάλιστα ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀνεστηλώθησαν καὶ ἐτοποθετήθησαν ἐν τοῖς ὑποστώσις τῆς τοῦ Πανεπιστημίου αὐλῆς, ἐντεθέντες ἐδραίως εἰς ἀρχαίας τετραγώνους θάσεις, τὰς ἰδίας ἐαυτῶν, ἕνδεκα τὸ ὅλον, ὧν οἱ ἐπτὰ ἀκέφαλοι, οἱ δὲ τέσσαρες ἔχουσι τὰς κεφαλὰς, αἱ ὁποῖαι ἀνεγνωρίσθησαν μετὰ τῶν ἄλλων τῶν πολλῶν καὶ ἐπετέθησαν ἀρμόσασαι ἀκριβῶς. Ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τινὲς ἐνεπιγράφοι στήλαι καὶ μέρη Ἐρμῶν καὶ ἄλλοια γλυπτὰ ἔργα συνεκολλήθησαν, καὶ τινες δὲ μοναὶ κεφαλαὶ τῶν τοῦ Μουσεῖου ἐνιδρύθησαν εἰς θάσεις νέας. Πολὺ δὲ πλεονα τοιαῦτα ἔργα ἐλπίζεται γὰρ γίνωσιν εἰς τὸ μέλλον, ἂν μὴ μόνον οἱ ἐφοροὶ τῆς ἐταιρίας περὶ ταύτας τὰς πολλοῦ χρόνου δαπανητικὰς ἐπιμελείας μεριμνῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν λογιωτέρων ἐταίρων, καθὼς τινες τούτων τῷ ὄντι δεικνύουσιν ἀξίεπαινον πρὸς ταῦτα προθυμίαν.

Ἐδαπανήθησαν εἰς ταῦτα τὰ ἔργα καὶ εἰς ἄλλα τινὰ τοῦ Μουσεῖου δραχμαὶ 625.

Αὐξήσις τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ ἀρχαίων.

Ἐφέτος πολὺ ὀλιγώτερα ἢ πέρυσιν ἐδαπανήθησαν χρήματα εἰς ἀγοράν ἀρχαίων, δραχμαὶ 1146· ἀλλ' ὅμως ἱκανὰ πάλιν καὶ ἀξιόλογα ἐν μέρει πράγματα δι' ἀγορᾶς περιελθόντα εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς ἐταιρίας, ἐπλούτισαν αὐτό. Ἀλλὰ δὲ πολλὰ ἀρχαῖα προέρχονται ἐκ τῶν διαφόρων τῆς ἐταιρίας ἀνασκαφῶν, ἐν αἷς οὐκ ὀλίγα τὰ περίεργα, τινὰ δὲ καὶ κάλλους ἀντιποιοῦνται. Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἐκ δωρεῶν καλὰ προσήλθαν, οἷον ἐκ Κυρήνης, τῆς ἐν Ἀφρικῇ, ὁπόθεν συλλογὴν ὀλόκληρον προσήνεγκεν ὁ κ. Θεοδόσιος Βακαλόπουλος συγκειμένην ἐκ κομματίων 570, ἧτις περιλαμβάνουσα πῆλινα τὸ πλεῖστον ἀγγεῖα καὶ εἰδῶλα καὶ μίαν ὑαλίνην καλλίστης τέχνης καὶ ἀπηκριβωμένης φιάλην κυανοῦ χρώματος, τόσον ἐκίνησε τὴν περιέργειαν τῆς ἐφορίας, ὥστε ἐπεμψεν ἐκεῖσε 500 δραχμὰς πρὸς ἀγοράν καὶ ἄλλων τῆς πάσαι ποτὲ ἑλληνικῆς ἐκείνης χώρας ἀρχαιοτήτων καὶ περιμένει γὰρ ἴδη τὸ ἀποτέλεσμα. Οὕτω καὶ ὁ Κ. Δημ. Ρίζος ἐπεμψεν ἡμῖν ἐξ Ἀλεξανδρείας συλλογὴν τινα αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων ἀξίαν λόγου. Ἐπίσης καὶ ὁ Κ. Ἀλέξ. Γιωθανόφ συλλογὴν καλὴν

αιγυπτιακῶν ειδωλίων πρὸς δὲ καὶ εὐμεγέθη πόδα χαλκοῦν, ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνορυχθέντα. Οὗτος δὲ ὁ δωρητὴς ἐφρόντισε καὶ περὶ φιλοκαλοῦ ἐνθέσεως τῶν ἀρχαίων ἐντὸς θηκῶν, βλέπων τὴν πολλὴν ἡμῶν ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀπορίαν. Καὶ ἄλλοι δὲ ἐφιλοτιμήθησαν νὰ δωρήσωσι διάφορά τινα εἰς τὴν ἐταιρίαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, οἱ πάντες ὄντες τριάκοντα τρεῖς, ὧν τὰ ὀνόματα, εὐγνωμόνως ἄλλοτε ἀνακηρυχθέντα διὰ τῶν ἐφημερίδων ὑπὸ τῆς ἐφορίας, προσαρτῶνται καὶ ἐν ἰδίῳ καταλόγῳ εἰς ταύτην τὴν ἐκθεσιν.

Ἐπιθύμουν τώρα ἐπιτρέχων καθ' ὕλην, τὴν ἐξ ἧς ἐποιήθησαν, τὰ ἐν τῷ ἔτει ἀποκτηθέντα ἀρχαῖα, νὰ ἐπιστήσω μικρὸν τὴν προσοχὴν τῶν ἀκουόντων εἰς τὰ ἀξιολογώτερα· ἀλλὰ σχεδὸν φαίνεται περπωδέστερον νὰ γίνῃ τὸ ἔργον τοῦτο ὄχι ταύτην τὴν ὥραν, ἵνα κερδήσωμεν καιρὸν πρὸς ἐκθεσιν ἄλλων τινῶν, ὧν ἡ ἀνακοίνωσις κρίνεται ἀναγκαιοτέρα. Καὶ ἄλλως δὲ ἴσως δὲν εἶναι κακὸν νὰ ἀφεθῇ τι καὶ εἰς τὴν αὐτοφίαν τῶν ἐταίρων, οἵτινες κεντούμενοι τὴν περιέργειαν ἐκ τῆς περὶ τοῦτο τὸ μέρος σιωπῆς ἡμῶν, δύνανται ἐρχόμενοι εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Μουσείου ἐν ταῖς τακταῖς ὥραις, ἰδίαις αἰσθήσεσι νὰ κρίνωσι περὶ τῶν διενεργουμένων τοῖς χρήμασιν αὐτῶν καὶ διὰ ταύτης αὐτῶν τῆς φοιτήσεως νὰ γίνωνται καὶ καλοῦ παραίτιοι. Ἐπὶ τούτῳ ἄς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ ὑπομνήσωμεν ἐνταῦθα τὴν ὄχι μὲν κατὰ πάντα καὶ ἀκριδῶς, ἀλλ' ὅμως μέχρι τινὸς ἀρμόζουσαν ἀρχαίαν γνώμην· οὐδὲν πιαίνει ἵππον, ὡς ὀφθαλμὸς κυρίου.

Μεταβαίνων ἐπὶ ἄλλα ἀναφέρω, ὅτι ὁ κατάλογος τῶν ἀρχαίων, ὁ τόσῳ ποθητὸς καὶ ἀναγκαῖος, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνετάσσετο συντονώτερον ἢ κατὰ τὰ παρελθόντα, καὶ τινα καὶ δελτία μετ' ἀριθμῶν καὶ ἄλλων τινῶν πληροφοριῶν ἐπεκρεμάσθησαν ἢ ἐπεκολλήθησαν εἰς οὐκ ὀλίγα τῶν ἀρχαίων τοῦ Μουσείου. Ἄλλ' ἡ συντέλεσις τοῦ ἔργου ἀπαιτεῖ καιρὸν, καὶ χρεῖα εἶναι νὰ ληφθῇ σκοπιμωτέρα τις πρόνοια περὶ τούτου, καθ' ὅσον πάντες οἱ εἰς τὴν ἐφορίαν περιερχόμενοι ἔχουσι τὰ ἴδια τοῦ ἐπαγγέλματός των ἔργα, πολλὰ ἢ ὀλίγα. Ὅπόσον δὲ ἡ καταλογοὶ ἀρχαίων εἶναι δαπανητικὴ χρόνου, γνωρίζουσιν ἐκεῖνοι μόνον ὅσοι ποτὲ ἐδοκίμασαν νὰ περιγραφῶσι συντόμως καὶ τὸ ἀφανέστατον ἀρχαῖον σωματίον καὶ νὰ τὸ διακρίνωσιν ἀπ' ἄλλων ἀκριδῶς, ὥστε νὰ μὴ συγχέηται.

Ἐν τούτοις πρὸς σύνταξιν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀποτελείωσιν τοῦ ὀριστικοῦ τῶν ἀρχαίων μας καὶ τακτικῶν καταλόγου λέγομεν, ὅτι ὑπάρχουσιν αἱ χρεῖαι σήμερις ἐν τοῖς κατ' ἔκτασιν τὴν ἀναγκαίαν κρατουμένοις πρακτικοῖς τῆς ἐταιρίας, καὶ τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν ἐφέτος, ὡς καὶ πέρυσι καὶ προπέρυσι, πρὸς καθησύχασιν τῶν δικαίως μεριμνώντων ὑπὲρ τῆς ἀσφαλοῦς συντηρήσεως τῶν δι' ὄχι ὀλίγης δαπάνης καὶ κόπων ἀποκτωμένων ἀρχαίων.

Κύριοι, πᾶσα ἐφορία παντὸς ἔτους ἐνώπιόν σας παρουσιαζομένη ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ εἰπῇ τι μεμφομένη καὶ περὶ μιᾶς μεγάλης ἐλλείψεως, τῆς ἐλλείψεως χώρου καταλλήλου, ἤτοι Μουσείου διὰ τὰ πολυπληθῆ ἡμῶν ἀρχαῖα. Τὰ αὐτὰ καὶ ἡμεῖς στεροτύπως ἐπαναλαμβάνομεν σήμερον καὶ εὐχόμεθα νὰ ἴδωμεν τέλος πάντων ταχεῖαν τινὰ ἐνέργειαν τῆς κυβερνήσεως, ἀφοῦ χρήματα ὑπάρχουσι, τὰ τοῦ φιλογενοῦς Δ. Μπεναρδάκη ὑπὲρ τὰς 230 χιλιάδας δραχμῶν. Ἡ ἐφορία τῆς ἐταιρίας ἐν τούτῳ τῷ ἔτει ἀμηχανοῦσα μετεκόμισεν ἐκ τοῦ σχεδὸν ὑπερμέτρως πληρωθέντος ἀκροατηρίου τοῦ Πανεπιστημίου πλείστας ὄσας ἀρχαίας ἐπιγραφὰς εἰς τὸ Βαρδάκειον καὶ κατέθεσεν αὐτὰς ὅπωςδὴποτε εἰς τὰ ἐκεῖ ὑπόγεια δωμάτια.

Περὶ βιβλιοθήκης. Ἐκ δωρεῶν προσήλθαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νέα βιβλία καὶ φυλλάδια τὸ ὅλον 34, ἐν οἷς καὶ δύο χειρόγραφα. Πίναξ αὐτῶν προστίθεται εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως. Ἠγόρασε δὲ ἡ ἐφορία ἀντὶ δραχμῶν 465 νομισματολογικὰ τινα συγγράμματα, συμποσούμενα εἰς τόμους 27, θεωρήσασα αὐτὰ ἀναγκαῖα, ἐν οἷς εἶναι τὸ τοῦ Michonet πολυτίμον συγγράμμα πλήρες. Πάντα ταῦτα θὰ περιλάβει ἴδιος κατάλογος εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Τῶν βιβλίων ἢ καταγραφῆ δὲν παρουσιάζει οὐδὲ τὸ πολλοστημόριον τῶν δυσχερεῶν, τὰς ὁποίας ἔχει ἢ τῶν ἀρχαιοτήτων. Ὅθεν καὶ πάντα τὰ εἰσερχόμενα εἰς τὴν ἐταιρίαν κατ' ἔτος βιβλία, ἄλλως τε καὶ ὄχι πολλὰ ὄντα, κατεγράφοντο ἀκριδῶς ἐν τακτικῶν καταλόγῳ.

Ἐχει δὲ ἤδη ἀποφασίσει ἡ ἐφορία, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐκτελέσῃ ἀνταλλαγὴν βιβλίων οὐκ ὀλίγων, ἀχρήστων τῇ ἐταιρίᾳ καθὼ μὴ ἀρχαιολογικῶν πρὸς ἀρχαιότητάς τινας,

αὶ ὁποῖαι, ἐν τῇ δημοσίᾳ τοῦ κράτους βιβλιοθήκη διατηρούμεναι, ἀποβαίνουσι δυσπρόσιτοι εἰς τὸ κοινόν διὰ τὴν ἐκεῖ δυσχωρίαν, καὶ δυσμελέτητοι, ἐνῶ ἂν μετέλλασσον τόπον καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ τῆς ἐταιρίας Μουσεῖον, τὸ ὅπως οὖν προσφύεστερον εἰς ὑποδοχὴν των, πάλιν μὲν κτῆμα τοῦ δημοσίου ἤθελαν μένει οὐδὲν ἤττον, χρήσιμοι δὲ πολὺ πλέον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τότε πρῶτον ἤθελαν γίνεαι εἰς τοὺς ἀρχαιολογοῦντας.

Περὶ δὲ τοῦ νέου ὀργανισμοῦ τῆς ἐταιρίας ἡμῶν, ὅστις ἤδη ἐμβαίνει εἰς ἐνέργειαν, εἶναι περιττὸν νὰ ῥηθῆ τι σήμερον, ἀφοῦ τῆς ἐφορίας ἡ γνώμη ἐξετέθη πέρυσιν ἐνώπιόν σας καὶ ὑμεῖς πάντες γνωρίζετε, πῶς διὰ συζητήσεων δις ἐπαναληφθεισῶν ἐν γενικαῖς συνελεύσεσι τὰ μὲν καίρια τοῦ ὑποβληθέντος σχεδίου ἐνεκρίθησαν, ὀλίγα δὲ τινα μετεβλήθησαν. Ἡ κυβέρνησις τὰ ὑποβληθέντα αὐτῇ ὡς εἶχον ἐπεκύρωσεν. Ἄς εὐχρηθῶμεν μόνον τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν κοινῇ ἐψηφισμένων.

Δύω λέξεις ἐτι καὶ περὶ τῆς νέας ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, ἥτις, ὡς γνωρίζετε, ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου νὰ ἐκδίδεται ἐνταῦθα δαπάνῃ μὲν τῆς βασιλικῆς κυβερνήσεως, ἐξ ὀνόματος δὲ τῆς ἐταιρίας. Ἡ ἐφορία συγχαίρει τοῖς παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογοῦσιν, ὅτι ἐπληρώθη εἰς τῶν παλαιῶν πόθων των. Ἐλπίζει δὲ, ὅτι πάντα τὰ μέλη τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως ἐπιτροπῆς, καταβάλλοντα πᾶσαν σπουδὴν εἰς τὸ νὰ παρέχωσι χρήσιμον τῇ ἐπιστήμῃ ὕλην, θέλουσι κατορθῶσαι ὥστε νὰ ἐκλείψωσι βαθμηδὸν αἱ ἀτέλειαι, τὰς ὁποίας τὸ περιοδικὸν τοῦτο σύγγραμμα δύναται νὰ ἔχη, ὡς πᾶν ἀνθρώπινον ἔργον ἐν τῇ πρώτῃ ἀοχῇ του. Πρὸς μείζονα δὲ διάδοσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων ἀπεφασίσθη νὰ δίδεται ἡ ἐφημερίς δωρεὰν εἰς πάντα ἑταῖρον δίδοντα τῇ ἐταιρίᾳ συνδρομὴν ἐτησίαν ἀπὸ 30 δραχμῶν καὶ ἀνωτέρω.

Κύριοι, ταῦτα εἶναι τὰ ἔργα τῆς ἐφορίας ἐν τῷ παρελθόντι ἔτει, καθ' ὅλου εἰπεῖν μᾶλλον διευθέτησιν καὶ διακόσμησιν ἐσωτερικὴν ἐμφαίνοντα τῶν τέως ὑπαρχόντων, παρὰ ἀπόκτησιν νέων. Ἔρχονται, ὡς φαίνεται, καὶ εἰς τὰς ἐταιρίας τοιοῦτοι τινὲς καιροί, ὁποῖοι καὶ εἰς τὰ κράτη, ἐν οἷς οὔτε εἶναι οὔτε πρέπει νὰ εἶναι συνεχεῖς καὶ ἀδιάκοποι αἱ κατακτήσεις καὶ προσκτήσεις, ἂν μέλλει νὰ ὑπάρξῃ καὶ γίνῃ αἰσθητὸς ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ῥυθμὸς τις καλὸς πρὸς σκόπιμον πρόοδον εἰς πᾶν ἀγαθόν.

Μετὰ ταῦτα ὁ ταμίας ὑπέβαλε τὸν ἐξῆς λογαριασμὸν, διὰ τὴν ἐξέλεξιν τοῦ ὁποίου ὡς καὶ τῶν ἄλλων βιβλίων ἐξελέχθη ἐπιτροπὴ τριμελῆς, συγχειμένη ἐκ τῶν κυρίων Σ. Σωτηροπούλου, Ἀλεξ. Κυριακοῦ καὶ Ἰω. Παπαδάκη.

Α Π Ο Λ Ο Γ Ι Σ Μ Ο Σ

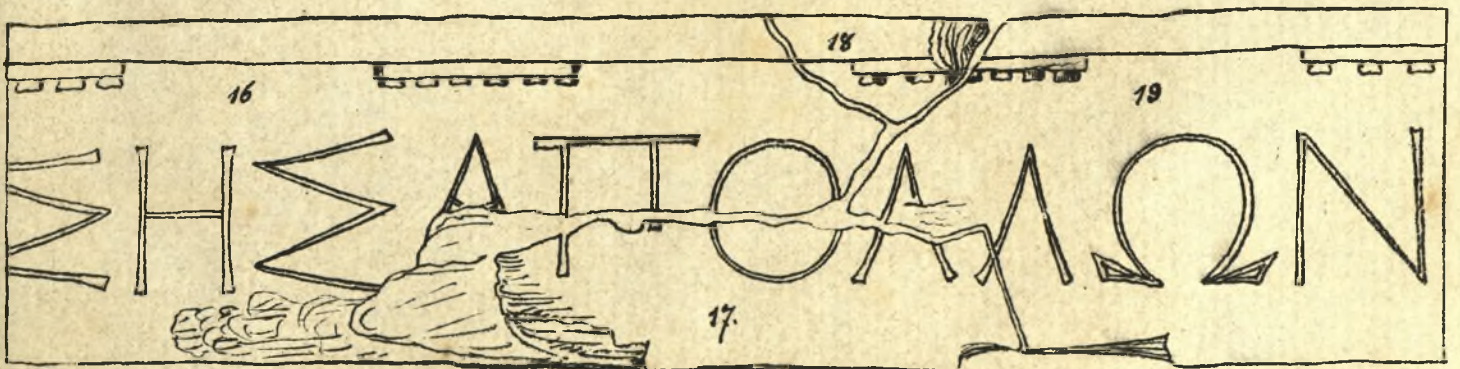
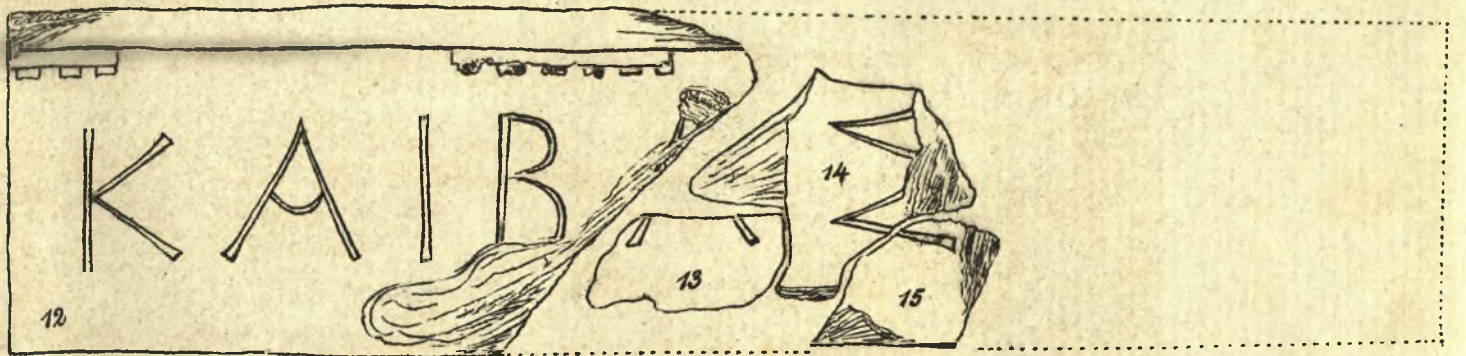
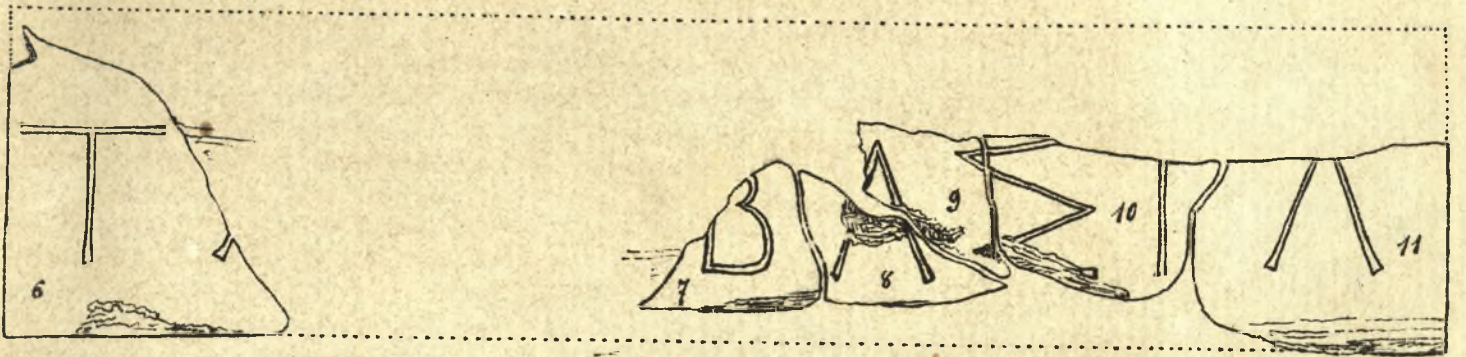
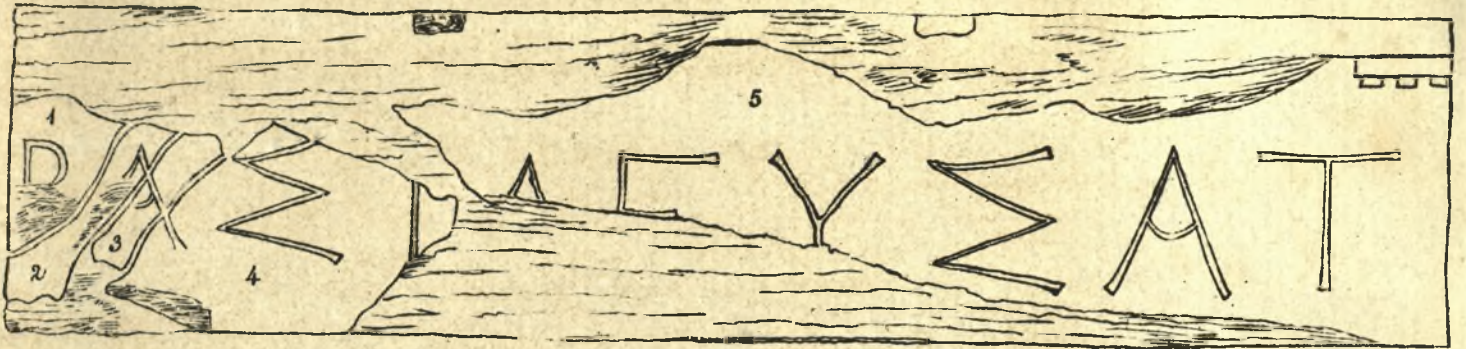
Τῶν εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν τῆς Ἐφορίας τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας
ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1861 μέχρι 17 Ἰουνίου 1862.

Εἰσπράξεις		Δαπάναι.
Ἀπὸ περίσσευμα τῶν λογαριασμῶν τοῦ παρελθόντος ἀρχαιολογικοῦ ἔτους	δρ. 5,203:40	Εἰς ἀνασκαφὰς εἰς διάφορα μέρη 1470:21)
» Μερίσματα τῶν εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν 8 μετοχῶν τῆς ἑταιρίας.....		» » » Διονυσιακὸν θέατρον 2179:53
» τῆς Α'. ἐξαμηνίας τοῦ 1861 δρ. 4362		» μισθοδοσίας κλητῆρος καὶ βοηθοῦ..... 725:
» τῆς Β'. » ὡσαύτως » 4605	896	» ἀνοικοδομίας..... 1,634:25
» τόκους ἐπὶ δανείου τῆς ἑταιρίας εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν ἐκ	δρ. 4000	» ἐπισκευὰς ἀρχαιοτήτων .....
» προσφοράς ὑπὸ τοῦ ἐν Βουκουρεστ. Κωνστ. Γρηγορίου Σούτζου		» ἀγορὰς ἀρχαιοτήτων .....
» διὰ τὸ Β'. τρίτημόριον τῆς ἐκ δρ. 6000 προσφοράς τοῦ ὡς ἠ' ἀπόδειξις	δρ. 2000	» ἀγορὰς γάρτου..... 6:50
» ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπό. Μιχαὴλ Κιουμουσκερδάνης	250	» ἀγορὰς ἄλλων ἀντικειμένων..... 450
» δωρεὰς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τοῦ πωληθέντος παρ' αὐτῆς ὑλικοῦ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν		» τυπωτικὰ καὶ δετικά .....
» διάφορα ἀντικείμενα ἐξ ἐπιστροφῆς γρημάτων δοθέντων παρ' αὐτῆς δι' ἀγορὰν ἀρχαιοτήτων	665:66	» ταχυδρομικά .....
» συνδρομὰς κατὰ τὸ ἀρχαιολογικὸν τοῦτο ἔτος 228 μελῶν.....	746:50	» ἔξοδα ἀπὸ διαφόρων ἀντικειμένων .....
» συνδρομὰς ἐκτάκτους δια τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου	6,521:82	» » γραφείου καὶ μουσείου .....
» ὑπὸ Φιλίππου Ἰωάννου δρ. 4202		» » γραφείου καὶ μουσείου μετ' ἀγορῶν μικρῶν ἀντικειμένων ἀρχαιοτήτων .....
» Στεφάνου Α. Κουμανούδη	1102	
	230	Ἔσοδα πρὸς ἰσολογισμόν τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ προϋπολογιζόμενα εἰς τὸν λογαριασμόν τοῦ εἰσιόντος ἀρχαιολογικ. ἔτους ὡς περίσσευμα
Τὸ ὅλον δραχ. 46,653:45		6,007:14
		Τὸ ὅλον δρ. 46,653:15

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Ἰουνίου 1862.

ΓΕΩΡΓ. Μ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ

Ταμίης τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.

Ἐν τοῖς ποταμοῖς ἀσυναρμότοις ἐπὶ τῆμασι ἀναγρῶσιται ἐν Ο ἢ Ω, ἐν Σ, ἐν Ι.